

SAMHÄLLSBYGGNAD GÄVLE

DNR: 17KS40

DAT: 2017-10-31

Utlåtande

Översiktsplan Gävle kommun år 2030 med utblick mot år 2050
Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna

Sammanfattning

Översiktsplan för Gävle kommun år 2030 och Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna har varit utställd för granskning under tiden 25 januari – 31 mars 2017. Under granskningen inkom ca 600 synpunkter från 150 olika personer, organisationer, myndigheter etc. Fem öppna hus och en chattstund har anordnats under granskningen för att informera om förslaget och de ändringar som gjorts i förslaget från samrådet samt samla in synpunkter från kommuninvånare, fastighetsägare, Gävle kommun koncern och övriga berörda. Ca 200 personer har deltagit på möten och chattstund under granskningstiden.

Utlåtandet innehåller:

- en redogörelse av möten och aktiviteter som anordnades under granskningstiden
- en sammanfattning av förslag till förändring av översiktsplanen efter granskning
- en sammanfattning av inkomna yttranden samt Gävle kommuns kommentarer

Utlåtandet utgör ett beslutsunderlag inför antagandet av Översiktsplan Gävle kommun år 2030 och Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna.

Gävle kommun

Ulrica Olsson
Projektsponsor, planchef
Samhällsbyggnad, Gävle kommun

Ulrika Jonsson
Projektledare Översiktsplan Gävle kommun år 2030
Samhällsbyggnad, Gävle kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Om Översiktsplan Gävle kommun år 2030 med utblick mot år 2050	4
Granskning/ utställning	4
Granskningens syfte	4
Hur har granskningen bedrivits	4
Sammanfattning av förslag till förändringar efter granskning/utställning	10
Sammanfattning av inkomna yttranden under granskningen samt Gävle kommuns kommentarer	14
Vilka har lämnat yttranden?	14
Vad har yttranden handlat om?	15
Kap. Framtidsbild, mål och strategier	16
Kap. Utgångspunkter och utmaningar	19
Kap. Allmänna intressen	21
- Regionala perspektivet	21
- Byggd miljö	23
- Kulturmiljö	33
- Natur och friluftsliv	35
- Kommunikation och infrastruktur	43
- Teknisk försörjning	49
- Naturresurser	52
- Miljö- och riskfaktorer	56
- Riksintressen	58
Kap Geografiska fördjupningsområden	59
- Kust och hav	59
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen	61
- Ortsfördjupning för Forsbacka	67
- Ortsfördjupning Hamrångebygden, Bergby och Norrsundet	67
- Ortsfördjupning Hedesunda	68
Miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning	68
Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna	69

Om Översiktsplan Gävle kommun år 2030 med utblick mot år 2050

Översiktsplan Gävle kommun 2030 är Gävle kommuns nya kommuntäckande översiktsplan. Planen ska ersätta den nuvarande kommuntäckande översiktsplanen, Översiktsplan 90.

Översiktsplan Gävle kommun 2030 syftar till att ge en övergripande vägledning av frågor som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen. Översiktsplanen ska även förtydliga förhållandet mellan andra dokument i kommunens översiktsplanering. Översiktsplan Gävle kommun 2030 fördjupar sig inom ett antal områden, dessa är; kust och hav, landsbygdsutveckling i strandnära läge samt orterna Forsbacka, Hedesunda, Bergby och Norrsundet.

Översiktsplanen är framtagen i enlighet med plan- och bygglagen. Planprocessen består två dialogskeden, samråd och granskning/utställning.

Samrådet

I september 2015 beslutade kommunstyrelsen att förslag till ny översiktsplan för Gävle kommun skulle skickas ut för samråd. Samrådet pågick under tiden 19 oktober – 31 december 2015. Samrådet syftade till att förbättra underlaget och att ge dem som kan bli berörda insyn i arbetet och möjlighet att påverka planens utformning.

Under samrådet inkom ca 1200 synpunkter från 400 olika personer, organisationer, myndigheter etc. 38 olika möten och aktiviteter har anordnats under samrådet för att väcka engagemang, intresse och för att informera om översiktsplanens frågor samt samla in synpunkter från kommuninvånare, fastighetsägare, Gävle kommun koncern och övriga berörda. Ca 630 personer har deltagit på informations- eller samrådsmöten för översiktsplanen.

En redogörelse av samrådet finns i handlingen "Samrådsredogörelse", se kommunens hemsida www.gavle.se/gavle2030.

Granskning/ utställning

Översiktsplan Gävle kommun 2030 och Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna har varit utställd för granskning under tiden 25 januari – 31 mars 2017.

Granskningens syfte

Granskningen av Översiktsplan Gävle kommun 2030 syftar till att förbättra beslutsunderlaget och att ge dem som kan bli berörda insyn i arbetet och möjlighet att påverka planens utformning. I översiktsplanens projektspecifikation/projektplanen beskrivs att "Framtagandet av översiktsplanen ska ske med en bred dialog med medborgare, näringsliv, grannkommuner, berörda organisationer och myndigheter".

Hur har granskningen bedrivits

Översiktsplanen har skickats ut för granskning till alla kommuninvånare, myndigheter, intresseorganisationer, föreningar mm genom:

- Utskick av analoga och/eller digitala handlingar till berörda statliga och regionala myndigheter, kommunala nämnder, förvaltningar och bolag samt större organisationer.
- Särskilt utskick till berörda fastighetsägare inom föreslagna områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) och utredningsområden.

- Annonsering av granskningskedet med dess möten och aktiviteter har skett i
 - dagspress (Gefle Dagblad och Arbetarbladet) och i lokalblad (Alla tiders Hamrångebygden, Norra Upplands lokalblad Hedesunda, Lokaltidningen Forsbacka)
 - sociala medier på kommunens konton för Facebook samt Instagram, #gavle2030.
 - Gävle kommuns hemsida www.gavle.se.

Handlingar och material under granskningen

Handlingar som tillhör översiktsplanen är; Granskningshandling Översiktsplan Gävle kommun år 2030 med utblick mot år 2050, Miljökonsekvensbeskrivning, Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna. Planeringsunderlag: Vindkraft i Gävle kommun, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, Ortsanalys Forsbacka, Ortsanalys Hamrångebygden och Ortsanalys Hedesunda.

Övriga handlingar och material som använts under granskningen; Kortversion granskningshandling Översiktsplan 2030, webbkarttjänst och hemsida på gavle.se.

Gavle2030 – översiktsplanens digitala informationsnav

En särskild hemsida för översiktsplanen: www.gavle.se/gavle2030 har varit det digitala navet för informationsspridning. På hemsidan har det funnits en kalender för allmänna möten och aktiviteter, nedladdningsbara handlingar, webbkarttjänst, möjlighet att lämna synpunkter via e-tjänst etc.

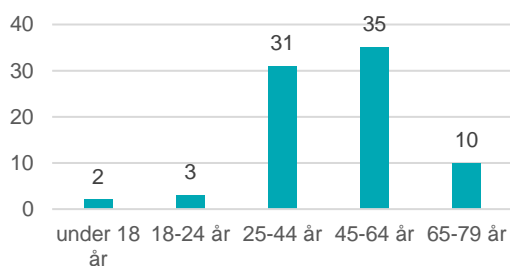
Webbkarttjänst

En särskild webbkarttjänst har tagits fram för översiktsplanen. I webbkarttjänsten finns bättre möjligheter att titta på kartredovisningar, interaktivt själva kombinera olika lager/skikt, läsa kopplad information mellan kartan och översiktsplanehandlingens riktlinjer.

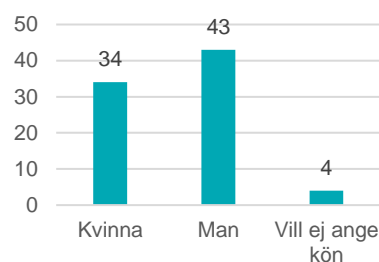
Lämna synpunkter via e-tjänst

En särskild e-tjänst för inlämning av synpunkter har tagits fram som varit tillgänglig via hemsidan och via webbkarttjänsten. Ca hälften av inkomna yttranden, 81 yttranden, har skickats in via e-tjänsten. Ca 80 % av de som lämnat yttranden via e-tjänsten är mellan 25 – 64 år.

Åldersfördelning – E-tjänst

Fördelning kön – E-tjänst

Möten och aktiviteter under granskningen

Under granskningen har förslag till översiktsplan funnits utställd på olika platser i kommunen samt har medborgardialoger såsom Öppna hus och chattstund anordnats. Syftet har varit att sprida information om översiktsplanen samt ge möjlighet för Gävleborna att lämna synpunkter om förslag till översiktsplan.

Fasta utställningar

På följande platser har en fast skärmutställning funnits under hela granskningstiden tillsammans med handlingar och kortversion.

Fasta utställningar
Förvaltningshuset, Gävle kommun
Stadsbiblioteket, Gävle
Forsbacka bibliotek
Bergby bibliotek
Hedesunda bibliotek
Fyren, Norrsundet

Öppna hus

Fem öppna hus för allmänheten har hållits på orterna, se tabell nedan. Totalt har ca 170 personer deltagit.

”Öppna huset” bestod av en bemannad utställning med möjlighet att diskutera och lämna synpunkter till politiker och tjänstemän. Öppna huset var mellan kl 16:00- 20:00 och innehöll även en föredragning/presentation av planförslaget följt av en allmän frågestund.

Öppna hus och chattstund		
När	Var	Deltagande
7/2	Folket hus, Hedesunda	50 personer
9/2	Stadsbiblioteket, Gävle	40 personer
13/2	Forsbacka bibliotek, Forsbacka	14 personer
16/2	Församlingshemmet, Bergby	30 personer
9/3	Förvaltningshuset, Gävle kommun, Gävle	32 personer
22/2	Chattstund facebook	17 inlägg

Öppet hus Hedesunda 7/2

Öppna huset i Hedesunda hölls den 7/2 i Folkets hus med ca 50 besökande.

Under Öppna huset ställdes frågor och diskuterades bland annat:

- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Vad innebär LIS och vad gäller för strandskyddet? Synpunkter framfördes om LIS på Ön. Synpunkter om att företagsföreningens förslag inte kommit med.
- Bostäder. De nya bostäderna som planeras byggas i Hedesunda, är det permanenta boenden eller är de fritidshus medräknat där också Ska kommunen bygga alla bostäder eller kan ni styra vilka som får bygga?
- Trafik och vägar. Hur går man tillväga för att få gatubelysning i Vannersjö?
- Frågor kring ytterområdessatsningen.
- Hur samrådet bedrevs och hur ungdomarna i Hedesunda blev involverade.
- Åldersgrupp vid inlämnande av synpunkt – innebär det att man måste vara över 18 år för att få lämna synpunkt?

Öppet hus Gävle 9/2

Öppna huset i Gävle hölls den 9/2 på Stadsbiblioteket med ca 40 besökande.

Under Öppna huset ställdes frågor och diskuterades bland annat:

- Natur och friluftsliv. Centrala naturområden – hur hanteras de i planen? Vilka skyddas? Vad hände med förslag om att Storsjön skulle bli riksintresseområde?
- Kulturmiljö. Utpekade värdefulla områden i Kulturmiljöprogrammet. Fråga kring Iggön.
- Sjöfart. Slussar från Gavleån och uppåt, något man titta på i översiktsplanen?
- Byggd miljö, mötesplatser. Hur har ni tänkt kring mötesplatser, skolor m.m. när Gävle ska växa?
- Bostäder. Industrimark i Valbo – kan de komma att byggas bostäder där?
- Försvar. Har ni beaktat de militära aspekterna och sårbarhetsaspekterna?

Öppet hus Forsbacka 13/2

Öppna huset i Forsbacka hölls den 13/2 på Forsbacka bibliotek med ca 14 besökande.

Under Öppna huset ställdes frågor och diskuterades bland annat:

- Bostäder. Det finns många äldre som bor i villa i Forsbacka. Vart ska vi ta vägen när vi inte har möjlighet att bo kvar i villan? Men vi vill vara kvar i Forsbacka.
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.
- Natur och friluftsliv. Rekreatjonsområde/stråk vid Storsjön – hur ska det gå till när Sundgrens åkeri satt upp skylt ”privat område”
- Byggd miljö, verksamheter. Är Sundgrens åkeri verkligen lämplig ur miljösynpunkt – tung trafik, dieseltankar. Hur har man hanterat gruvan i översiktsplanen?
- Trafik och vägar. Tror inte på pendlarparkering i Forsbacka! Förslagna cykelbanor – finns det någon tidplan?
- Finns det någon detaljplan för Heliga landet? Utbyggnad av vatten/avlopp för Heliga landet?

Öppet hus Bergby 16/2

Öppna huset i Bergby hölls den 16/2 i församlingshemmet med ca 30 besökande.

Under Öppna huset ställdes frågor och diskuterades bland annat:

- Landsbygds utveckling i strandnära lägen (LIS). Vad kan det tänkas bli vid LIS-området vid hamnen? LIS-området mitt emot fabriken är borta, har ni planerat in det på något annat ställe?
- Bostäder. Varför bara 200 bostäder här och i Hedesunda, har det med vatten och avlopp att göra?
- Är södra infarten till Bergby industriområde?

Öppet hus Gävle 9/3

Öppna huset i Gävle hölls den 9/3 i Förvaltningshuset, Gävle kommun med ca 30 besökande.

Under Öppna huset ställdes frågor och diskuterades bland annat:

- Infrastrukturlösningar i Furuviik. FÖP Furuviks mål och ambitioner kontra verkligheten. Brist på gång- och cykelväglänkar.
- Landsbygds utveckling i strandnära lägen (LIS). LIS områden på Eskön, synpunkter på förslagen.
- Naturresurser, jordbruksmark. Synpunkter om översiktsplanen skrivning kring jordbruksmark och jordbruksnäringen – ”jordbruket ska i första hand betraktas ur näringslivssynpunkt”. Livsmedelsförsörjningen ske inte ses som vilken näringsgren som helst.

Informationsmöten

Sex informationer har hållits om översiktsplanen under granskningstiden för olika organisationer, nämnder och förvaltningar. I övrigt har förfrågningar om särskilda dragningar hänvisats till de Öppna hus- arrangemangen.

Informationsmöten	
När	För vem
30/1	Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden
3/2	Tjänstemän Gävle kommunkoncern
8/3	Gavlefastigheter styrelse
13/3	Länsstyrelsen Gävleborg
14/3	Kultur och fritidsnämnden
17/3	Samhällsbyggnadsförvaltningen

Sociala medier och digitala kanaler

Under var granskningsperioden så var grundelementet i all kommunikation digital. Med fokus på sociala medier. All information gällande förslaget till översiktsplanen hänvisades till www.gavle.se/gavle2030.

På Gävle kommuns Facebooksida bedrevs under granskningen en kampanj för att skapa intresse kring förslaget och att locka engagemang via deltagande i att lämna synpunkter på förslaget. Kampanjens grund utgick från att ta vara på dom förslag som kom in under samrådsperioden 2015. Att ta vara på engagemanget och spegla det blev konceptet. Slutmål för kampanjen i sociala medier var e-tjänsten för översiktsplanen dit alla inlägg länkade och synpunkter samlades in digitalt.

Kampanjen nådde under granskningsperioden av ca 120 000 mottagare. Antal interaktioner från dessa mottagare är ca 4 000 (sett/läst inlägg, gillat/delat inlägg, kommenterat, deltagit i evenemang eller klickat sig vidare till e-tjänst). Det är en interaktionsgrad på 3,5 %, vilket är mycket hög. Branschstandard är 1-2%.

Synpunkter sociala medier

Synpunkter som framförts via sociala medier (Facebook) har bland annat gällt:

Trafik

- Behov av bättre, billigare och punktligare kollektivtrafik. Påverka SJ och Trafikverket så tågpendling fungerar bättre (att tåg avgår/ankommer i tid).
- Fri parkering, fler parkeringsplatser och behov av pendlarparkeringar.
- Bra pendlingsmöjligheter med tåg både mot Uppsala och Falun/Borlänge. Billigt att pendla till Uppsala. Motorvägen gör att det är lätt att ta sig till jobbet i Sandviken. Det är toppen att bo i Gävle. Vore det inte ännu bättre om vi kunde få folk att pendla hit, i stället för härifrån? Vi borde väl vara mer offensiva.
- Nu saknas bara dubbelspår norrut och minst ett stopp i Bergby!

Fritid

- Idrottsanläggningar. Satsningar behöver ske på alternativa sporter.

Utbildning

- Hur ser planen ut för utbildning inom Gävle kommun med den framtida tillväxten samt satsningen på hållbar utveckling?

Näringsliv

- Satsa på ett arbetsgivarvänligt klimat i kommunen så att företag lockas av orten där det är nära till hamn och flygplats. Skapa jobb i Gävle!

- Gör kommunen så attraktiv att folk vill stanna här. Mindre barngrupper, hög kvalitet på äldreården och satsningar på kommunens skolor. En rejäl satsning på att förbättra företagsklimatet vore också önskvärt.

Chattstund

Under granskningen arrangerades även en chattstund på facebbok för att skapa en digital mötesplats för Gävlebor som ett alternativ till de fysiska Öppna husen. Ett evenemang där Gävlebor kunde delta genom att öppet ställa sin fråga eller synpunkt direkt till politiker i Gävle kommun.

Chattstunden hölls den 22 februari. Närvarande politiker svarade direkt till deltagare under chattstunden. Via chattstunden inkom det 17 synpunkter, frågor och motfrågor. Alla har blivit besvarade.

Frågor som kom in via chattstunden har gällt:

- Hur ser ni på Trödjes utveckling, det står väldigt lite om det. Nedläggning av skolan?
- Hur har ni tänkt med området norra Hilles landsbygd? Skolan läggs ner, järnvägen föreslås flyttas?
- Kommer det byggas gång- och cykelbana efter gamla E4 från Björke och norrut?
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Förslag på område vid Kvarnåkersvägen i Valbo – Åsbyggeby.
- Hur mycket tänker ni på och satsar på lokala bönder?
- Hur många arbetstillfällen kan det skapas inom fem år i Norrsundet?
- Ytterområdessatsningen är väldigt positiv. Vi ser ett större engagemang för sin bygd i Hamrångebygden. Vilket gensvar har kommunen fått?
- Varför har inte Gävle kommun en skridskoplan i centrala Gävle?

Sammanfattning av förslag till förändringar efter granskning/utställning

Nedan ges en sammanfattad beskrivning av de förslag som finns till revideringar av översiktsplanen inför antagande. Under respektive "kapitel/ämnesområde" beskrivs mer utförligt de ändringar som föreslås.

Framtidsbild 2030, mål och strategier

- Målområdet "**Attraktiva livsmiljöer i stad och på landsbygd**" utökas med ytterligare en strategi genom att Riktning för bebyggelseutvecklingen under Byggd miljö görs om till en strategi "Övergripande strategi för bebyggelseutveckling". Ingen förändring i sak. Motivet är att lyfta fram inriktningen tydligare i översiktsplanen.

Utgångspunkter och utmaningar

- "**Om översiktsplan för Gävle kommun**" är ett nytt avsnitt som tydliggör Översiktsplanens roll och förhållningssätt mellan den kommuntäckande översiktsplanen och fördjupade och tematiska översiktsplaner. I avsnittet framgår att Översiktsplan Gävle kommun år 2030, den kommuntäckande översiktsplanens, ställningstaganden vad gäller mål, strategier och riktlinjer för allmänna intressen föreslås vara överordnade alla fördjupade och tematiska översiktsplaner. Är en fördjupad eller tematisk översiktsplan inte samstämmig med den kommuntäckande översiktsplanen så gäller alltid den kommuntäckande. Om det finns fördjupade och tematiska översiktsplaner för samma geografiska område som inte är samstämmiga så gäller den senast antagna planen.

Allmänna intressen

Regionalt perspektiv

- Endast redaktionella ändringar.

Byggd miljö

- I "**Gävle växer!**" föreslås det fortsatta arbetet utifrån genomförandeplanen lyftas tydligare fram. Prioriteringsbeslut kring utbyggnad av områden, behov av åtgärder, framtagande av styrdokument och andra delar i fortsatt planering fastställs i kommunplan, verksamhetsplaner och andra planeringsstyrdokument.
- Avsnittet "**Hållbar bebyggelseutveckling**" har kompletterats med behovet av en arkitekturpolicy, vikten av en god arkitektur, behov av att i planeringen beakta möjligheterna för integration, attraktiva platser för företagande samt förtydligande i text kring strategiska markområden. Förtydligande kring definition av värdefull park- och naturmark i prioriteringsgrunder för exploatering.
- Avsnittet "**Bebyggelseutveckling i Gävle stad**" kompletteras kring beskrivande text kring funktionsblandning samt att stycket Stationsnära lägen har kompletterats med att Gävle kommun anser att kommunikationsintresset är viktigt för ett växande Gävle och för att uppnå en hållbar utveckling av de båda stationsnära lägena krävs i fortsatt planering avvägningar mellan kommunikationsintresset, exploatering och andra stora allmänna intressen som finns inom områdena bl. a. riksintresse för kulturmiljö och dricksvattenförsörjning.
- Avsnittet "**Bebyggelseutveckling på landsbygd**" har kompletterats med behovet av att revidera gällande FÖP för Valbo.

- Behovet av begravningsplatser när Gävle växer lyfts fram i enlighet med Svenska kyrkan i Gävle synpunkt. Mark ska reserveras i kommande fördjupade översiktsplaner.
- Avsnittet ”**Näringsliv och verksamheter**” har uppdaterats tillsammans med kompletterande text om behov av fortsatt planering av mark för näringslivsutveckling.

Kulturmiljö

- Revidering utifrån ändring i Plan- och bygglag. I övrigt endast redaktionella ändringar.

Natur och friluftsliv

- Tröskenområdet pekas ut som ”**Värdefullt område för friluftsliv**” och komplettering sker i kartan ”Friluftsliv och rekreation” samt med beskrivande text för området.
- Förtydligande av att de värdefulla områdena för friluftsliv är schematiskt utpekade på karta.
- Förtydligande kring att utveckling av friluftsliv och turism i kommunens utpekade värdefulla områden för friluftsliv alltid ska ske efter noggrann avvägning mot naturintresset. Vid konflikter mellan friluftsliv och natur ska naturintresset ges företräde.
- Förtydligande av att i de fall där delar av de utpekade områdena för friluftsliv ligger i anslutning till tätorter, ska en noggrann avvägning även göras mot tätortsutvecklingen. Vilket intresse som då ska ges företräde får avgöras från fall till fall.
- Förtydligande av att de flesta tätortsnära rekreationsområden sedan tidigare är utpekade som värdefulla grönområden i kommunens fördjupade översiktsplaner.
- Förtydligande text om å-rummets (Gavleån) värde som grön kil och rekreationsområde.
- Del av Valboåsen föreslogs i granskningsversionen skyddas som naturreservat till 2020, men ett sådant politiskt beslut saknas och text justeras.

Kommunikation och infrastruktur

- Texten om Gävle flygplats i avsnittet ”**Luftfart**” har ändras i och med att Kommunfullmäktige har tagit beslut att flygplatsen ska läggas ner.

Teknisk försörjning

- Nytt strategiskt utredningsområde för nytt reningsverk utpekade runt befintlig anläggning vid Duvbackens avloppsreningsverk.

Naturresurser

- Förtydligande i avsnittet ”**Vatten som naturresurs**” kring dricksvattenförsörjning och kring miljö kvalitetsnormer.
- Förtydligande i avsnittet ”**Råvarutillgångar och areella näringar**” av innehållet i kommunens nyligen antagna skogspolicy.

Miljö- och riskfaktorer

- I avsnittet ”**Buller**” har ändring gjorts enligt länsstyrelsens förslag. Justering av text kring Gävle flygplats har ändras i och med att Kommunfullmäktige har tagit beslut att flygplatsen ska läggas ner och ansökan om upphävande av miljötillstånd för flygverksamhet har gjorts.

- Under ”**Erosion, ras och skred**” har en ny riktlinje förts in för att säkerställa att geotekniska säkerhetsfrågor är klarlagda vid detaljplanering.
- I avsnittet ”**Förorenad områden**” har Länsstyrelsens synpunkter vad gäller förorenade områden har tillmötesgått vad gäller kartor. Karta över Potentiellt förorenad markområden har tillkommit.

Riksintressen och miljö kvalitetsnormer

- Förtydligande kring miljö kvalitetsnormer samt uppdatering med aktuell avgränsning av riksintresset för friluftsliv.

Geografiska fördjupningsområden

Kust och hav

- Översiktsplanen har förtydligats med att det är en landpassage som avses vid Iggön/Strömsundet, med i- och urlägningsplatser för kanot/kajak, med stig emellan som underlättar passage.
- Oljeskyddsplanen har redovisats under en egen rubrik i kapitlet Kust och Hav.
- Kommunen anser att ornitologiska värden är en del av de naturvärden som alltid vägs in i beslut kring exploatering. Översiktsplanen har kompletteras med viss information kring fågellivet.
- Att kommunen växer i invånarantal medför efterfrågan på fler bostäder men också efterfrågan på tätortsnära natur. Gävle kommuns skärgård är en stor tillgång för såväl invånare och besökare. Bebyggelse vid kusten ska inte ske på bekostnad av de värden som finns på platsen liksom natur och kulturmiljövärden, detta förtydligas i Översiktsplanens riktlinjer.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

- Mindre justeringar och förtydligande har skett i text kring fri passage, landsbygdsutveckling och lokala hänsynstaganden.
- Översyn av riktlinjerna har skett.
- Förtydligande i karta vad som avser strandskyddat område och vad som är utvecklingsområde utanför strandskydd.
- Avsnittet har kompletterats med en redovisning av Länsstyrelsens synpunkter från granskningsyttrandet i de fall Länsstyrelsen är tveksamma till LIS-området och vilka justeringar som skett inför antagande.

Följande områden har justerats i avgränsning:

- Område 4.2 Hamrångefjärden, område 5 Skäggaren, område 9 Ålbo, område 11 Hadeholm och område 13 Eskön.

Följande område har utgått:

- Område 3.2 Fårholmen, område 3.4 Lindön, område 8 Kågbo och område 13.3 Eskön.

Ortsfördjupningar för Forsbacka, Hamrångebygden och Hedesunda

Forsbacka

- Tillgängligheten till Storsjön och Gavleån är en viktig kvalitet i Forsbacka. Rekreativstråket genom Bruksparken föreslås därför förlängas längs Gavleåns södra sida upp till LIS-områden 6.4 och 6.5.

Hamrångebygden

- Ortsfördjupningen för Hamrångebygden har reviderats för att överensstämma med de justeringar som föreslås för LIS-områden, se rubrik LIS. I kapitlet lyfts tydligare fram Norrsundet som ett av kommunens utpekade besöksmål längs kusten där satsningar behöver ske och samordnas för att öka attraktiviteten och tillgängliggöra kust och hav. Detta har i granskningsversionen funnits med under kapitlet Kust och hav.

Hedesunda

- Ortsfördjupningen för Hamrångebygden har reviderats för att överensstämma med de justeringar som föreslås för LIS-områden, se rubrik LIS.

Konsekvensbeskrivning av översiktsplanen

- Kopplingen förtydligas till den genomförandeplan som tagits fram som en kommunal "handlingsplan" för att genomföra översiktsplanen. Genomförandeplanen kommer att antas samtidigt med översiktsplanen.

Genomförande av översiktsplanen

- Det fortsatta arbetet utifrån genomförandeplanen lyftas tydligare fram. Prioriteringsbeslut kring utbyggnad av områden, behov av åtgärder, framtagande av styrdokument och andra delar i fortsatt planering fastställs i kommunplan, verksamhetsplaner och andra planeringsstyrdokument.

Kulturmiljöprogram

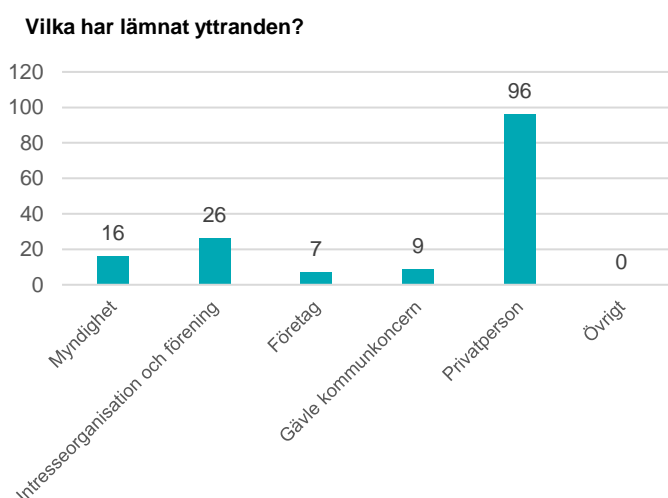
- Endast redaktionella ändringar har skett i text och karta.

Sammanfattning av inkomna yttranden under granskningen samt Gävle kommuns kommentarer

Totalt har ca 150 yttranden lämnats in under granskningen fördelade på ca 50 myndigheter, företag, intresseorganisationer och ca 100 privatpersoner. Yttranden har innehållit ca 600 synpunkter som kommunen har hanterat.

I detta avsnitt redovisas inkomna synpunkter. Synpunkterna är kort sammanfattade och samlade kring olika frågeställningar. I sammanställningen redovisas även synpunkter inkomna mellan samråd och granskning.

Vilka har lämnat yttranden?

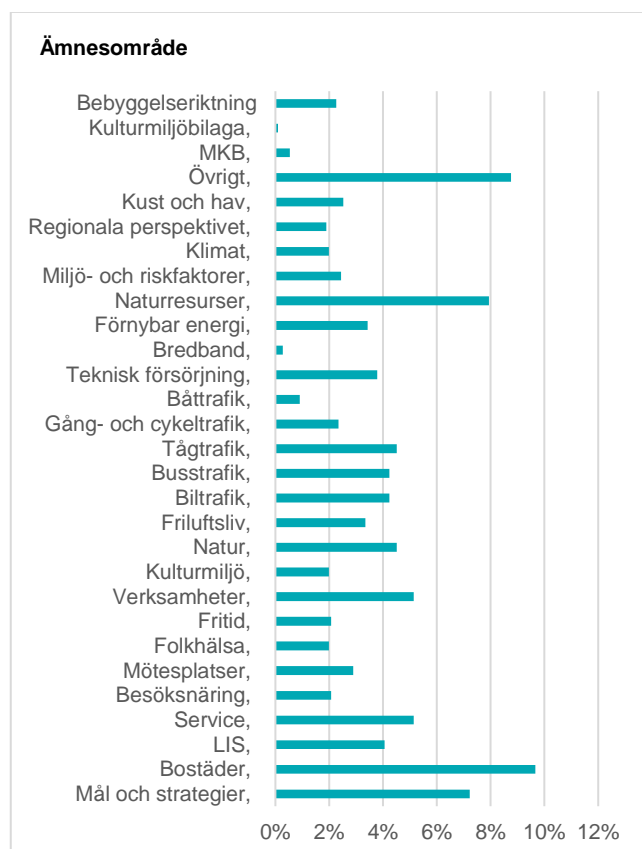
Följande myndigheter, nämnder, kommunala bolag, andra kommuner, företag, intresseorganisationer och föreningar har under granskningen skickat in synpunkter på översiktsplanen.

Namn	Typ	Namn	Typ
Länsstyrelsen Gävleborg	Myndighet	Uppsala kommun	Andra kommuner
Försvarsmakten	Myndighet	Hudiksvalls kommun	Andra kommuner
Trafikverket	Myndighet	Sandvikens kommun	Andra kommuner
Svenska kraftnät	Myndighet	Tierps kommun	Andra kommuner
Fortifikationsverket	Myndighet	Föreningen Hyttan Axmar bruk	Intresseorganisation, företag, förening
Skogsstyrelsen	Myndighet	Gävle Fågelklubb	Intresseorganisation, företag, förening
Polismyndigheten Gästrikland	Myndighet	Gävle Centrumsamverkan	Intresseorganisation, företag, förening
Region Gävleborg	Myndighet	Hembygdsföreningen Gävle Gille	Intresseorganisation, företag, förening
Region Uppsala	Myndighet	Svenska kyrkan Gävle	Intresseorganisation, företag, förening
Kultur- och fritidsnämnden	Nämnd	Elkänsligas länsförening Gävleborg	Intresseorganisation, företag, förening
Samhällsbyggnadsnämnden	Nämnd	SRF Synskadas Riksförening Gävle	Intresseorganisation, företag, förening
Utbildningsnämnden	Nämnd	Naturskyddsföreningen i Gävle	Intresseorganisation, företag, förening
Gavlegårdarna	Gävle kommunkoncern	Jernhusen AB	Intresseorganisation, företag, förening

Gästrike Räddningstjänst	Gävle kommunkoncern	Mackmyra bruk	Intresseorganisation, företag, förening
Gästrike Vatten AB	Gävle kommunkoncern	Naturkraft Gästrikland	Intresseorganisation, företag, förening
Gästrike Återvinnare	Gävle kommunkoncern	Pronordic AB	Intresseorganisation, företag, förening
Gävle Energi	Gävle kommunkoncern	SJ AB	Intresseorganisation, företag, förening
Gävle Moderata partiförening	Politiska partier	Kustnära bostäder Gävleborg AB	Intresseorganisation, företag, förening
Miljöpartiet de gröna Gävle	Politiska partier	Holmsveden bygdens intresseförening	Intresseorganisation, företag, förening
Vänsterpartiet Gävle	Politiska partier	Fastighetsägarna Mittnord	Intresseorganisation, företag, förening
Miljöpartiets arbetsgrupp för kollektivtrafik	Politiska partier	Framtidssmedjan	Intresseorganisation, företag, förening
Socialdemokraterna i Gävle	Politiska partier	Harnäs Skutskärs simsällskap	Intresseorganisation, företag, förening
Liberalerna i Gävle	Politiska partier	LRF kommungrupp	Intresseorganisation, företag, förening
Kristdemokraterna i Gävle	Politiska partier	Omställning Gästrikland, Mat-stad - land	Intresseorganisation, företag, förening
		Svea Vind Off Shore	Intresseorganisation, företag, förening
		Ångsbergs gård, Bo och David Wretblad	Intresseorganisation, företag, förening

Vad har yttrandena handlat om?

En fördelning över inkomna synpunkter i yttrandena har skett på ämnesområde, där en synpunkt kan beröra flera ämnesområden. En större del av synpunkterna har gällt ämnesområdena Bostäder, Mål och strategier, Infrastruktur/Kommunikation samt Naturresurser.

Kap. Framtidsbild, mål och strategier

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att Gävle kommuns förslag till kommunal översiktsplan är sammanfattningsvis ett genomarbetat, detaljerat och grundligt dokument. Kommunen har en väl synlig ambition av att skapa en hållbar och nyskapande kommun där människor vill bo och verka i. De tre övergripande målen om bästa miljökommun med hållbar riktning, attraktiva livsmiljöer och att vara en tillväxtmotor i regionen visar på en hög ambition. Länsstyrelsen är fortsatt positiv till kommunens höga målsättning och stöttar gärna kommunen i sitt arbete.
- **Region Gävleborg** anser att Gävle kommun har tagit fram ett förslag till översiktsplan som är väl genomarbetad, tydlig och strukturerad. Mål och strategier hänger väl samman och upplevs som relevanta.
- **Sandvikens kommun** är nöjd med de avvägningar som skett efter samrådet, och stödjer många av de satsningar som översiktsplanen pekar på.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Samhällsbyggnadsnämnden** anser att de tre övergripande målen i översiktsplanen som är hämtade ur Gävle kommuns vision är bra. Målen anger att Gävle ska vara Sveriges miljöbästa kommun, ska bidra med attraktiva livsmiljöer och vara en tillväxtmotor i regionen. Samhällsbyggnadsnämnden vill särskilt lyfta fram att målet om "en tillväxtmotor i regionen" är viktigt att prioritera.
- **Gavlegårdarna** anser att för att lyckas med målen och ambitionerna i ÖP2030 så ser vi positivt på om ett samarbetsforum skapades så att vi tillsammans, bolag, förvaltningar och övriga intressenter får ett forum att samlas i för att diskutera vilka nödvändiga steg vi behöver ta. Detta så att vi på bästa sätt säkerställer att vi gör rätt saker i rätt ordning och i rätt tid.
- **Gästrike Vatten** är mycket positiva till Gävle kommuns process och arbete för att ta fram en ny Översiktsplan. Planen visar i stor utsträckning på kommunens riktning samt ambition och vilja för att skapa en hållbar utveckling.

Politiska partier

- **Socialdemokraterna** står bakom utveckling att Gävle kan och ska växa. Utvecklingen kräver ökade insatser från kommunen vad gäller bostadsbyggande, näringsliv, kulturell utveckling och inte minst kraftfullt ökade insatser vad gäller hållbara transportsystem.
- **Miljöpartiet de gröna** uppfattar att avsnittet mål & strategier fokuserar rätt och gör hållbarhetsdimensionerna till ledande för ÖP. Det finns dock alltid en utmaning med mål som strävar åt högre kvalitet för allt fler personer, vad det gäller våra gemensamma resurser. De planetära gränsernas förmåga att generera ekosystemtjänster för oss människor är i många fall (klimat, biologisk mångfald, vatten) mycket ansträngda. En utvecklingsoptimistisk hållning vad det gäller invånare och ökad kvalitet för oss Gävlebor, kräver mycket höga ambitioner på hållbarhetsområdet.
- **Miljöpartiet de gröna** anser att FN:s mål för Agenda 2030 bör tydliggöras mer i ÖP. ÖP är vårt absolut tydligaste verktyg för hur de internationella målen som vi har förbundit oss till att uppnå, också kan bli verklighet. Nedanstående mål tycker Miljöpartiet Gävle är de mest relevanta gentemot vår ÖP, se Miljöpartiets yttrande 17KS40-64.
- **Vänsterpartiet** anser att de tre övergripande målen med strategier som lyfts fram är bra utgångspunkter för det fortsatta arbetet med att utveckla Gävle kommun. Målet om kommunens invånarantal och den positiva befolkningsutvecklingen ställer krav som kommunen måste möta och hantera.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Framtidssmedjan** saknar en mycket tydligare, ambitiösare och starkare positionering av Gävle som en stad och tillväxtmotor inte bara i regionen utan som en del i ett framtida internationellt sammanhang i en alltmer globaliserad värld. Vårt intryck av ÖPL 2030 är att upplägget bär alltför mycket prägel av ett traditionellt synsätt på översiktsplanering, främst baserat på vedertagna miljövärderingar, som nu i viss mån uppgraderats i ett hållbarhetsperspektiv. Det vi vill efterlysa är ett mer offensivt och vidare synsätt. En omprövning av ingångsvärdena för planeringen och en mer visionär bild av vad som eftersträvas.

Privatpersoner

- Avsnittet Mål och strategier innehåller ett antal lovvärda sådana. Däremot saknas en diskussion om planeringsfilosofi, alltså vad de olika målen leder till för totalbild av hur och vart utvecklingen ska styras. Om en sammanvägning inte ger en realistisk totalbild kanske målen behöver diskuteras ytterligare.
- Texterna i översiktsplanen (ÖPL) uttrycker positivt formulerade mål och kommunens viljeinriktningar. För att vägleda kommunens och stadsbyggandets förändringar på lång sikt kan de uppfattas som mycket omfattande och ambitiösa men samtidigt svåra att bedöma ifråga om deras realism. Ofta hänvisas till kommande arbeten. I texten görs också viktiga ställningstaganden i form av prioriteringar, vilka är värdefulla särskilt om det kan råda politisk enighet om dessa.

Mål: Gävle en av Sveriges bästa miljökommuner, där tillväxt leds i hållbar riktning

Politiska partier

- **Socialdemokraterna** vill att Gävle kommun ska vidhålla skarpa miljöambitioner, det är viktigt med mål om närhet till grönområden, skydd av värdefulla naturmiljö och utveckling av vindkraft.
- **Miljöpartiet de gröna** påpekar på s. 10, Framtidsbilder, fempartiöverenskommelsen 2016 som är en ramöverenskommelse om Sveriges långsiktiga energipolitik bör nämnas. Ett av målen är 100 % förnybar el år 2040 och att ett annat är att upprätta ett program för energieffektivisering för perioden 2020 till 2030.
- **Miljöpartiet de gröna** nämner att målet Klimatneutral kommun 2050 bör ändras i enlighet med Klimatlagens beskrivning förslagsvis till: "Gävle skall inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären". Även att det av kommunfullmäktige beslutade målet om att Gävle ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner saknas.
- **Miljöpartiet de gröna** anser att det behövs tydligare kvalitets- samt energi- och miljömål för bebyggelsen. Målen behöver kompletteras med mål om produktion av lokala livsmedel och energi. Även jämställdhet, nyföretagande och utbildningsfaktorer behöver inkluderas i målen.

Mål Attraktiva livsmiljöer i stad och på landsbygd

Privatpersoner

- En god livsmiljö för alla måste vara stadsplaneringens högsta övergripande mål.

Mål Gävle en tillväxtmotor i regionen

Politiska partier

- **Vänsterpartiet** anser att begreppet "tillväxtmotor" bör ändras till "motor".

Befolkningsmålet 120 000 invånare år 2030

Politiska partier

- **Miljöpartiet de gröna** ställer sig inte odelat positiva till det ökande befolkningsmålet. Vi saknar argumentation och analyser i ÖP om varför Gävle ska växa så mycket som 20 000 invånare på 15 år. Befolkningsstillväxten har varierat kraftigt de senaste 40 åren och kan göra så även åren framöver. Hur skall vi prioritera då t.ex. när det gäller satsningar mellan stad och land? Åtminstone ett ytterligare alternativt scenario bör diskuteras. Det är också normen när man gör framtidsprognoser.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

De tre övergripande målen och befolkningsmålet om 120 000 invånare år 2030 bibehålls.

Målområdet ”Attraktiva livsmiljöer i stad och på landsbygd” utökas med ytterligare en strategi genom att Riktning för bebyggelseutvecklingen under Byggd miljö görs om till en strategi ”Övergripande strategi för bebyggelseutveckling”. Ingen förändring i sak. Motivet är att lyfta fram inriktningen tydligare i översiktsplanen. Kartor och figurer ses över för att förtydliga viljeinriktningen.

Strategin för ”Det goda livet för alla” förtydligas ang jämställdhet.

Kap. Utgångspunkter och utmaningar

Befolkning

Politiska partier

- **Miljöpartiet de gröna** nämner att här står inget om växande klyftor och integration av flyktingar som de flesta ser som de stora och avgörande framtidsfrågorna. Statistik över hur inkomstskillnaderna i Gävle kommun utvecklats tex de senaste 50 åren vore intressant att se liksom hur inkomstskillnader ser ut i olika bostadsområden.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Kommunala Pensionärsrådet** nämner också att under rubriken Befolkning på s.29 är det en alldeles för svag skrivning avseende befolkningsutvecklingen för äldre. Mellan år 2015 - 2030 kommer antalet invånare mellan 80-84 år att öka med 65 % och i åldersgruppen 85 år och äldre med 60 %. I netttotal är ökningen för 80 år och äldre mellan åren 2015-2030 ungefär 2650 invånare. Det är vid 80 år och äldre som funktionsnedsättningar av olika anledningar ställer allt högre krav på anpassade boenden, omsorg och sjukvård. Man borde också här visa hur antalet 80 år och äldre är fördelat mellan olika stadsdelar och tätorter i Gävle kommun år 2017 för att få en bild av det aktuella läget som säkert kommer att gälla flera år framåt.

Klimatförändringar och klimatanpassning

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** vill beträffande regionala miljömål informera om att det inte finns några regionaliserade miljömål, det är de nationella som gäller. Den regionala klimat- och energistrategin omnämns inte i planhandlingarna.
- **Länsstyrelsen** framförde i samrådsskedet att översiktsplanen skulle hänvisa till överenskommelsen om genomförande av åtgärder för miljömål och klimatanpassning som Gävle kommun skrev under 2015. Tabellen på s. 20 ger en bild av hur kommunens strategier länkar till de nationella miljömålen, men det bör fortsatt förtydligas att Gävle kommun genom överenskommelsen åtagit sig att arbeta för att nå dessa mål på regional nivå.
- **Sandvikens kommun** anser att ÖP-dokumentet möjligen kan tydligare trycka på de negativa konsekvenserna av klimatförändringar och vikten av att nå uppsatta miljömål för att undvika att konsekvenserna inte tas på fullt allvar.

Politiska partier

- **Miljöpartiet de gröna** anser att kommunen ska ändra texten "Klimatneutral kommun" till "Gävle kommun ska inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären."
- **Miljöpartiet de gröna** saknar beslut om riktlinjer för klimatanpassning för bevarande av åkermark för självförsörjning av livsmedel.
- **Miljöpartiet de gröna** kräver krav på miljöcertifiering och energikrav på kommunala byggnader samt krav på flexibla eller generella byggnader.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

*Kapitlets avsnitt om Styrdokument byter namn till ”**Globala, nationella, regionala och kommunala mål**”. Text om Agenda 2030 flyttas hit från Klimatavsnittet. Omformulering enligt länsstyrelsens synpunkter kring regionala mål och överenskommelser. Avfallsplan och renhållningsförordningen tas upp som ett styrdokument med koppling till översiktsplanen*

Nytt avsnitt ”**Om översiktsplan för Gävle kommun**” som tydliggör Översiktsplanens roll och förhållningssätt mellan den kommuntäckande översiktsplanen och fördjupade och tematiska översiktsplaner. I avsnittet framgår att Översiktsplan Gävle kommun år 2030, den kommuntäckande översiktsplanens, ställningstaganden vad gäller mål, strategier och riktlinjer för allmänna intressen är överordnade alla fördjupade och tematiska översiktsplaner. Är en fördjupad eller tematisk översiktsplan inte samstämmig med den kommuntäckande översiktsplanen så gäller alltid den kommuntäckande. Om det finns fördjupade och tematiska översiktsplaner för samma geografiska område som inte är samstämmiga så gäller den senast antagna planen.

*Avsnittet ”**Trender och utmaningar**” kompletteras under utmaningar i Gävle angående behovet av integration och där fysisk planering kan användas för att öka integration.*

*Avsnittet ”**Befolkning**” har uppdateras med aktuell statistik.*

*Under avsnitten ”**Klimatförändringar**” och ”**Klimatanpassning**” föreslås inte målsättning om klimatneutral kommun ändras då den hänvisas ifrån miljöstrategiska programmet och vid ändring ska justering ske i det styrdokumentet. Ny förtydligande text är införd om den nya klimatlagen och om övriga styrdokument där åtgärder för klimatanpassning finns.*

Kap Allmänna intressen

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Generellt under kapitlet ”**Allmänna intressen**” har uppdatering av statistik, språkmässiga och andra redaktionella ändringar skett samt att kartmaterial har bearbetats för tydligare redovisning.

Regionala perspektivet

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Region Gävleborg** ser mycket positivt på att Gävle kommun tydligt uttrycker sin vilja att vara en regional tillväxtmotor. De olika dimensioner som kommunen pekar på är fullt rimliga perspektiv. Vi tror att Gävle kan spela en betydande roll både som regional tillväxtmotor i och med sitt ömsesidiga beroende till länets övriga kommuner, och som storregional nod med tydlig koppling till Stockholmsregionen och övriga östra Mellansverige. Dessa båda roller kan på sikt förhoppningsvis stärkas av varandra.
- **Region Gävleborg** anser att översiktsplanen uttrycker tydligt att Gävle kommun vill och ska samverka med andra kommuner, samt regionala och nationella aktörer för att stärka både kommunen och regionen inom en mängd områden (logistik, transporter, kommunikation, kollektivtrafik, kompetensförsörjning, bostadsförsörjning, utbildning, handel, turism, friluftsliv, sjukvård, vattenfrågor). Region Gävleborg är övertygade om att samverkan är en nyckel till regionens utveckling och därmed även en förutsättning för de enskilda kommunernas utveckling. Vår uppfattning är att Gävle kommuns ansats är mycket lovvärd.
- **Region Gävleborg** framför att plan- och bygglagen uttrycker tydliga förväntningar på ett bra samspel mellan översiktsplaneringen och det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Översiktsplanen ska sättas in i ett nationellt och regionalt sammanhang där kopplingarna till övergripande mål och program är tydliga. Gävle kommun har en god ansats till detta genom det avsnitt som heter Regionalt perspektiv.
- **Region Gävleborg** anser att kommunen lyfter i översiktsplanen, precis som Region Gävleborg gör i den regionala utvecklingsstrategin Nya möjligheter, att viktiga faktorer för regional utveckling och tillväxt är kombinationen av tillgång till kompetens och infrastruktur. Dessa tillsammans med de tre perspektiven social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet är viktiga förutsättningar för en positiv regional utveckling.
- **Region Gävleborg** betonar att Gävle pekas ut som en storregional nod i östra Mellansverige samt i Stockholms regionala utvecklingsplan (RUFS). Därmed har Gävle potential att bli en del i förlängningen av ett av Sveriges kraftigast växande stråk, nämligen (Gävle –) Uppsala – Arlanda – Stockholm. Kapacitetshöjande åtgärder på järnvägssträckan söder om Uppsala samt dubbelspår på Ostkustbanan mellan Gävle och Sundsvall kan kraftigt bidra till en sådan utveckling.
- **Region Gävleborg** lyfter fram att Gävle kommun uttrycker i översiktsplanen sin vilja att samverka för att öka kapaciteten och utveckla infrastrukturen, exempelvis på Ostkustbanan. Detta är naturligtvis Region Gävleborg mycket positiva till.
- **Region Gävleborg** framför att i översiktsplanen trycker kommunen på behovet av en höjd kompetensnivå i regionen. Man pekar både på Högskolan i Gävles betydelse för en höjning av den formella utbildningsnivån och på nödvändigheten av kompetensutveckling för anställda i såväl företag och som offentlig sektor. Region Gävleborg instämmer i detta. Detta är centrala frågor för Gävleborgs utveckling och som måste hanteras i samverkan mellan många aktörer, såsom

högskola och andra utbildningsanordnare, näringsliv, kommuner och övrig offentlig sektor, regionen med flera.

- **Hudiksvalls kommun** är nöjd med de förtydliganden som gjorts om Gävles roll i regionen efter samrådet.
- **Uppsala kommun** framhåller betydelsen av fyrspårutbyggnad mellan Uppsala och Stockholm.

Politiska partier

- **Vänsterpartiet** anser att begreppet ”tillväxtmotor” bör ändras till ”motor”.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Framtidssmedjan** efterlyser en tydligare, ambitiösare och starkare positionering av Gävle som stad och tillväxtmotor.
- **Gävle Centrumsamverkan** påpekar betydelsen av Gävle centrum som besöksmål för hela länet.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Endast redaktionella ändringar och uppdatering av statistik har skett samt bearbetningar av layout på figurer och kartor.

Byggd miljö

Principer för bebyggelseutveckling

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** vill särskilt lyfta fram riskerna som planerad bebyggelseutveckling på och i anslutning till Gävle-Valboåsen kan innebära för dricksvattenförsörjningen. Rådande dricksvattensituation försvårar de i ÖP presenterade exploateringsplanerna. Det finns därför anledning att se över lokaliseringarna för ny exploatering för att inte riskera påtaglig skada på riksintresset. Förutom att riksintresset ska skyddas i sin nuvarande kapacitet ska det också vägas in att en ökande befolkning kommer att innebära ett ökat tryck på vattenuttag ur åsen.
- **Trafikverket och Länsstyrelsen** påpekar att i översiktsplanen framgår det att kommunen har för avsikt att exploatera ett område beläget väster om Furuviik, mellan väg 76 och ostkustbanan. Det framgår inte om det handlar om bebyggelse för bostadsändamål eller industri och handel. För att exploatering av området ska bli möjlig krävs det omfattande risk- och bulleranalyser. Trafikverket förutsätter också att kommunen beaktar de byggnadsfria avstånd som krävs längs med väg och järnväg.
- **Region Gävleborg** anser att det är mycket positivt att översiktsplanen understryker att nya etableringar och viktiga målpunkter placeras i anslutning till kollektivtrafikstråken. Det medför att underlaget för kollektivtrafiken ökar, vilket är en viktig förutsättning för ett ökat utbud. Detta gäller för alla typer av etableringar, inte minst trygghetsboenden, seniorbostäder och förskolor. För kollektivtrafiken är det gynnsamt med ytterligare bostäder i Bergby, Valbo, Forsbacka och Furuviik. Det medför större möjligheter till ett utökat utbud även för befintliga bostadsområden. De vill samtidigt påpeka att vissa utpekade LIS-områden har mycket dålig koppling till kollektivtrafiken.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Samhällsbyggnadsnämnden** anser att det ska vara möjligt att bygga även på platser som inte är specifikt utpekade i översiktsplanen. Det är viktigt att invånarnas, företagarnas och byggherrarnas intressen får skapa vår framtida stad och miljö. Drömmar och visioner från medborgarna ska i möjligaste mån tillmötesgå.
- **Gavlegårdarna** anser att den valda utbredningsinriktningen är den mest fördelaktiga och ger den bästa förutsättningen för önskad tillväxt. De vill framhålla vikten av färdigplanerade byggrätter för att möta nuvarande och kommande efterfrågan av bostäder. De ser gärna ett lika detaljerat utpekande av områden för bostäder, som finns för kommersiella lokaler. De anser att målet för planberedskapen bör vara ca 4 gånger så många bostäder som planeras bygga. Att regional järnväg med nya järnvägsstationer byggs ser de som mycket positivt och snarast en förutsättning för att Gävle stad och kommun ska kunna växa så som planerat.

Politiska partier

- **Vänsterpartiet** stödjer översiktsplanens modell med förtätning och ett stärkt centrum, pärlband och noder längs med kollektivtrafikstråk på redan utnyttjad mark.
- **Vänsterpartiet** anser att det är helt rätt att bebyggelseutvecklingen ska koncentreras till platser med/planerad kollektivtrafik och ske på redan utnyttjad mark samt att ny bebyggelse ska byggas med sunda och miljövänliga material. Satsningen på hållbara transporter/resande bör dock prioriteras än mer än i nuläget.
- **Vänsterpartiet** håller i mångt och mycket med om att byggandet till största del ska koncentreras till Gävle stad och till orterna Valbo, Forsbacka, Furuviik och

Norrlandet så befintliga resurser kan nyttjas och ge förutsättningar till goda livsmiljöer.

- När det gäller i vilken riktning Gävle ska växa anser **Vänsterpartiet** att det är viktigt att kommunen måste utvecklas med beaktning att motverka avfolkning på landsbygden.
- **Socialdemokraterna** anser att det är bra att det finns en ambition att bygga fler bostäder i orterna utanför Gävle.
- **Moderaterna** framför att en översiktsplan ska enligt plan- och bygglagen ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön, medan ett områdes lämplighet för bebyggelse regleras i detaljplanen. Man kan alltså bygga på områden som inte är utpekade i översiktsplanen. Vi anser att översiktsplanen är alltför detaljerad speciellt i avsnittet om LIS-områden.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser att kommunen bör samla utbyggnadsambitionerna till begränsade områden.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** bedömer att Norrlandet kan utvecklas på ett intressant sätt. Partiet ovanför Fredriksskans/ Engeltofta kunde utvecklas till en stadsdel av Sättras storleksordning. Platsen ligger på bekvämt avstånd från centrala staden och med goda grundförhållanden. Marken är dessutom i kommunens ägo.
- **Pronordic AB** skriver att ganska precis 80 000 av kommunens 100 000 innevånare bor i staden (Gävle tätort). Av den planerade expansionen av 10 000 nya bostäder planeras 8 000 att ske i Gävle tätort. Det innebär att kommunen planerar för en relativt sett lika stor expansion i Gävle tätort som utanför tätorten. Detta i ett läge där vi vet att en urbanisering pågår, dvs att människor i stor omfattning flyttar från landsbygd till städer. Dessutom redovisas i översiktsplanen en minskande befolkning i de mindre tätorterna i Gävle kommun med 1500 personer under perioden 2010 till 2015. I det läget borde kommunen inte planera för en relativt sett lika stor expansion av bostäder utanför tätorten. Kommunen kanske bör planera för att 9000 av de 10 000 nya bostäderna ska ligga i staden.

Målkonflikter och avvägningar mellan intressen

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att frågan om vattenförsörjning och problematik kopplat till denna vid exempelvis en befolkningsökning nämns översiktligt i många olika stycken. Länsstyrelsen ser därför gärna att kommunen konkretiserar detta mer.
- **Sandvikens kommun** vill lyfta betydelsen av att väga in vattenresurser vid framtida exploatering och markanvändning.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Gavlegårdarna** ser en risk för målkonflikter mellan olika särintressen när det gäller bebyggelseutveckling. Ett exempel är Valbo. Det finns också farhågor om att konflikt mellan grönområden och riksintresset gentemot bostadsbyggande inom Gävle stad. Gävle kommun bör lyfta frågorna och se dom på en "högre" nivå, med andra ord inte bara se den specifika frågan utan ställa oss frågan; hur påverkar det staden i sin helhet.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Pronordic AB** skriver att kommunens strategi är att i första hand tillskapa denna expansion genom förtätning samt att bygga på redan ianspråktagen mark. Det är en god strategi ur flera perspektiv. Dock kommer förtätningen att föranleda att flera av de olika intressen som uppmärksammas i översiktsplanen att hamna i konflikt med varandra. Vilket intresse som ska väga tyngst får avgöras i ett senare

skede, men om befolkningsökningen fortsätter enligt planen så kommer bostadsbyggande att behöva vara ett prioriterat intresse.

Gävle stads bebyggelseutveckling

Politiska partier

- **Moderaterna** anser att Gävles befolkning växer och staden bör förtätas, gärna med höghus i lämpliga lägen.
- **Socialdemokraterna** ser gärna att staden får växa inåt. Att förtäta staden är avgörande för hållbara transporter och konkurrenskraftig handel samt rikt kulturliv som bejakar besöksnäring.
- **Liberalerna** föredrar i första hand att mark som redan varit eller är ianspråktagen kartläggs och nyttjas vid en förtätning av staden. Att bygga på höjden och bygga på redan idag befintliga byggnader kan underlätta ett sådant ställningstagande. Viktigt att staden behåller de gröna stråken genom staden som blir en kombination till de blå linjerna, vatten och vattendrag.
- **Vänsterpartiet** vill i enlighet med granskningsförslaget betona att utgångspunkten för en tät stadsstruktur är bra ur flera perspektiv, både sociala, ekonomiska och ekologiska.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser att höga hus i centralorten bör behandlas i en fördjupad översiktsplan.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser att Å-rummet ska ses som en okränkbar del av stadsplanen.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser att Strömvallen inte ska privatiseras eller bebyggas med bostäder.

Socialt hållbara livsmiljöer

Politiska partier

- **Socialdemokraterna** ser att det i hela kommunen behövs byggas olika sorter bostäder för att möta de olika behov som finns under människors liv. Att kommunen kan finnas och ordna bostäder där problem uppstår i människors liv är viktigt, men förutsätter att det finns bostäder.
- **Vänsterpartiet** anser att strategin om socialt hållbara livsmiljöer är bra och har till viss del beaktas, men översiktsplanen bör bearbetas med ett tydligare socialt perspektiv för att synliggöra grupper som riskerar social exkludering t ex socioekonomiskt svagare grupper, barn och unga, äldre, minoritetsgrupper och personer på landsbygden.
- **Vänsterpartiet** anser att i förtätningen av staden är det viktigt att blanda bebyggelsetyper och upplåtelseformer så att boendesegregation motverkas. Fler hyresrätter är ett måste för att klara framtida bostadsförsörjning i kommunen. Kollektivhus bör planeras in i den blandade bebyggelsen.
- **Miljöpartiet de gröna** nämner att på s48. Står det om funktionsblandning i bostadsområden här men behovet blandade upplåtelseformer borde stå med samtidigt.

Bebyggd miljö generellt

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** vill särskilt lyfta fram: 2. Vikten av framtida bostadsförsörjning för alla grupper i samhället. 3. Behovet av klimatsäkring samtidigt som en förtätning av Gävle stad planeras. 4. Konflikter mellan landsbygdsutveckling i strandnära och oexploaterade områden.

Politiska partier

- **Vänsterpartiet** vill att även vikten av höga krav på hållbart och energieffektivt byggande ska poängteras såsom trä- och plushus.
- **Vänsterpartiet** anser att det kommunala bostadsbolaget Gavlegårdarnas bestånd bör öka istället för att minska.
- **Vänsterpartiet** vill fortfarande betona vikten av att kommunens markförvärv i strategiska lägen för att i större utsträckning kunna verka för att målen i förslaget kan nås inte bör underskattas. Vänsterpartiet Gävle anser för att en så god hantering som möjligt ska ske är det önskvärt att kommunen, inom rimliga gränser, själv äger mark. Mark bör också avsättas i både gamla och nya områden så att de boende ges möjlighet att odla. Odlingslotter och kolonilotter bör finnas med i den fortsatta planeringen.
- **Miljöpartiet de gröna** har flera redaktionella förslag, se deras yttrande.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Svenska kyrkan** anser att när Gävle växer behövs reservera ny plats för begravningsplatser.
- **Framtidssmedjan** nämner att i översiktsplan 2030 nämns skapande av olika noder. Vi hittar dock inte någonstans begreppet kunskapsnoder. Det skulle vi vilja lansera.
- **Framtidssmedjan** vill också gärna se mer spelrum för friare utveckling av den framtida byggda miljön. Skulle t ex vissa områden kunna öppnas upp för mer experimentellt byggande med hög hållbarhetsambition?
- **Pronordic AB** anser att det inte kommer vara möjligt för Gävle kommun att hantera den expansion man planerar för om inte ny mark tas i anspråk. Detta sker redan idag genom redan pågående och inplanerad expansioner i Lindbacka, Hemsta och Ersbo.
- **Pronordic AB** nämner att det är glädjande att se att kommunen vill ha "God plan- och markberedskap samt flexibla detaljplaner som möjliggör ändrade markanvändningar" det är också positivt att "Gävle kommun vill verka för en utbyggnad av flera trygghetsbostäder både i staden och i anknytning till serviceorterna på landsbygden."
- **Fastighetsägarna MittNord** påtalar att risken finns att bostadsbyggandet hämmas om det finns begränsningar för att utveckla marken. Det kan handla om naturreservat eller olika former av skyddsbestämmelser, såsom k- eller q-märkning.
- **Fastighetsägarna MittNord** nämner även att ur en byggherres eller en potentiell byggherres perspektiv skulle det vara av intresse om det fanns en sammanställning av hur stor del av marken i kommunen (åtminstone den tätortsnära marken) där det föreligger någon form av för byggprocessen begränsade intresse.

Privatpersoner

- Översiktsplan Gävle stad 2025 behöver uppenbarligen omprövas om tankarna i öpl 2030 ska kunna genomföras.
- Bygg ny stadsdel i Järvsta
- Gävle hamns intressen går före behovet av bostäder.

- Fler båtplatser krävs på Norrlandet om det blir så att fler flyttar ut och inte har strandtomt.
- Allmän isbana utomhus i Valbo där barn kan samlas och åka vore önskvärt. Det är alldeles för få friåkningsstider i ishallen för att täcka behovet i en så stor stadsdel.
- Ta bort de brasklappar som gör det möjligt att exploatera jordbruksmark. Valbo köpcentrum är tillräckligt stort och bör inte växa mer. Tvärtom bör den externa handel som leder till bilberoende begränsas i framtiden.
- Holmsveden kan med rätt strategiska satsningar vad gäller boende, bredband och näringsliv bli ett mycket attraktivt alternativ med närhet till landsbygd och vatten samtidigt som man har närhet till flera arbetsmarknader.

Bostäder

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att Gävle kommun ska klimatsäkra bostäder vid förtätning av Gävle stad.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Gavlegårdarna** ser en risk i om kommunen har alltför stort fokus enbart på nyproduktion av bostäder som enda sättet att minska bostadsbristen. Nyproduktion i sig löser inte bostadsbristen då en stor del av de som står utanför bostadsmarknaden idag har tämligen låg betalningsförmåga. Vi måste arbeta på ett bredare plan för att lösa den bristen och även fundera på hur vi utformar bostäderna för att skapa goda möjligheter att påverka hushållets totala livsekonomi. Det handlar om allt från utformning av planlösning till odlingsmöjligheter, läget, kringliggande service mm. Det är också viktigt att vi bygger attraktivt så att det som har betalningsförmåga också lockas att flytta till det vi bygger. OM inte står vi snart med kostsamma vakanser.

Politiska partier

- Vi **Liberaler** kan tänka oss en utflyttning av olika förvaltningar till våra ytterområden. Detta för att bereda plats för centrala bostäder.
- **Socialdemokraterna** anser att det är viktigt och bra att höja ambitionsnivån gällande byggande. Unga ska kunna flytta hemifrån, som vuxen och ska man kunna känna att det finns olika möjligheter för boende. Det ska vara lätt att flytta till Gävle för studenter och andra som vill bli Gävlebor.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Kommunala Pensionärsrådet** anser att alla bostäder för äldre eller sjuka personer, som renoveras eller byggs nya, behöver kunna kylas genom luftkonditionering.
- **Kommunala Pensionärsrådet** nämner att "Kommunen har en växande och åldrande befolkning, vilket innebär ett större behov av omsorgsboenden, trygghetsboenden samt gruppboenden". Denna skrivning i planen vill vi lyfta fram då den kommande gruppen äldre än 80 år är mycket stor och hur boendefrågorna för äldre hanteras kommer att ha betydelse för alla åldersgrupper i Gävle kommun. Man vill få igång flyttkedjor så att villor och radhus kan frigöras för andra åldersgrupper än äldre. Det får man genom att erbjuda trygghetsboenden och andra boendeformer med hög tillgänglighet i miljöer med bra samhällsservice och kommunikationer. Äldre är inte beroende av närhet till arbetsplatser utan mera beroende av att få leva i invanda miljöer. Det gör att antalet 80 år och äldre i respektive stadsdel eller tätort utanför stadskärnan bör vägas in när man planerar för äldres boende.
- **Kommunala Pensionärsrådet** nämner att "I planeringen av nya större bostadsområden ska en tidig samverkan ske med skola, omvårdnad och aktörer

inom teknisk försörjning och infrastruktur och vid behov hitta mark till nya förskolor och skolor." Vi vill här lyfta fram markbehov för vård-omsorgsboenden och trygghetsboenden och peka på behovet av ett nära samarbete mellan olika förvaltningar. Trygghetsboenden behöver närhet till samhällsservice (hälsocentral, apotek, tandvård), kommersiell service och kollektiv trafik. Bra kollektiv trafik är extra viktigt i delar av staden där många äldre bor. Dessa har ej tillgång till bil på samma sätt som övriga och de cyklar och går inte i samma utsträckning heller.

Privatpersoner

- Bygg ut Ängslyckan så dom äldre - vårdtagare slipper flytta runt till olika boenden.
- Två stycken tomter, f.d. lekpark + 1 tomt, mitt emot Gävlevägen-Åbrovägen-Trädgårdsvägen, önskar jag att det byggs seniorboende 65+.
- Jag vill att man beaktar det markerade området på bifogad karta och ser över möjligheterna att bygga bostäder på denna mark. (söder om Fjällbacken)
- Detta område (Furuviks skogscamping) borde vara det första som detaljplaneras i Furuvik just på grund av läget i naturskön miljö. Det borde vara lättsålda tomter för kommunen. Jag har hört att det i dagsläget finns vatten från Gästrike vatten som räcker till ca 70 boenden till just nu. För vår del skulle det innebära möjlighet att ansluta VA istället för vårt arsenikfyllda brunnsvatten.
- 150 - 250 bostäder är möjliga i Mackmyra – både norr och söder om E16.
- 1. Vid Bruksgatan (Mackmyra) behövs två parhus 2. Utanför brukskärnan, strax väster och söder, kan 3 – 5 parhus byggas i lämplig storlek och stil 3. Utmed Mackmyra Byväg och närliggande Rytta-backen finns idag gles bybebyggelse. 6 å 10 tomter kan passas in där 4. Området söder om E16, främst utmed Ytterhärdevägen, bör förtätas med upp till 20 tomter. Där finns VA-ledning hela vägen. På vår mark kan den glesa byn "Hagen" kompletteras med dels några enstaka tomter, dels ett husområde nära korsningen Ytterhärdevägen/Mackmyra Byväg. 5. I samband med Gävle kommuns programarbete för Mackmyra år 2003 planerades 140 - 200 nya hus norr om Gavleån ("Mackmyra Ängar"). Dessa planer reaktiveras.
- En husbåtshamn saknas i Gävle, ett område för flytetyg med fast boende. En husbåtshamn är efterfrågad av många båtägare samt invånare som vill men inte kan bosätta sig på vattnet eftersom Gävle Kommun inte erbjuder denna form av hamn. Lämpliga områden finns i inre fjärden.
- Många synpunkter kring Trödje som påpekar bl.a. skolan, äldreboende och nya bostäder.
- Det finns fin fina förutsättningar för billigt bra byggande i Trödje. Vi har en gammal grustäkt på flera hundra hektar som skulle kunna gå att göra till äldreboende, hyreslägenheter och villor.
- Trödje ligger väldigt nära havet, har egen marina, en fin byskola med högsta andelen behöriga lärare i länet och ligger långt fram när det gäller måluppfyllnad.
- Jag bor i Trödje, en fantastisk ort med många fördelar. Nära till skog, hav, skola, kommunikation. Lokal försäljning av viltkött, frisör salong samt en välbesökt pizzeria med rättigheter. Lokal idrottsförening med många aktiviteter året runt för alla åldrar. En by med skyhö potential att utvecklas ännu mer om man väljer att satsa. Att behålla mellanstadiet på skolan skulle vara första steget. Därefter skapa hyresbostäder alt trygghetsboende. Jag vet att dom äldre i byn gärna bor kvar, men en del behöver hjälp och måste då flytta till boende på annan ort.
- Utbilda bygglovshandläggare i ekologiskt byggande så att de kan sporra småhusägare att bygga hållbart och ge rådgivning på området.
- Jag tycker att det är dags att kommunen på allvar ser över möjligheterna att bygga hyresrätter och seniorbostäder på landet.

Mötesplatser, samhälls- och kommersiell service

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Utbildningsnämnden** menar att de utpekade serviceorterna är ett viktigt stöd i utbildningsförvaltningens förskole- och skolplanering. En satsning på serviceorterna kan även innebära att en del av den omkringliggande landsbygdsservicen minskas till förmån för en koncentration till serviceorten.
- **Utbildningsnämnden** menar att det är positivt att skollokaler kan nyttjas som mötesplatser även för andra ändamål än skolverksamhet men det behöver påpekas att eventuella hotbilder med öppna lokaler måste belysas. Det kommer behövas fler gymnasieplatser i centrala Gävle än det som beskrivs i översiktsplanen.

Politiska partier

- **Socialdemokraterna** tycker det är viktigt med utbyggnadsmöjligheter för högskolan. Vi ser att ett utbyggt campus är bra. Generellt är högskolans studenter, som tidigare nämndes, beroende av bostäder oavsett var de byggs.
- **Miljöpartiets arbetsgrupp för kollektivtrafik** vill ta med vilken service som planeras finnas på de respektive serviceorterna, möjligen relaterat till invånarantal och demografisk situation.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Synskadades Riksförbund** anser att i det nu aktuella planförslaget finns tillgänglighet nämnt på flera områden i hela planförslaget. Vilket är starkare och tydligare än i tidigare planer inom kommunen. De träffpunkter eller mötesplatser som planeras måste fungera för alla oavsett funktionsnedsättning. Grönytor ska vara anpassade så att man lätt kan orientera sig. Då nya bostäder planeras måste de utformas så att det är lätt att hitta och servicen med handel finns på lämpligt avstånd.

Privatpersoner

- Äldreomsorg i Norrsundet.
- Det behövs verkligen en till simhall eller utbyggnad på en till simbassäng så att både allmänheten och simmare skulle ha plats i en simbassäng utan att behöva trängas. Just nu ser det ut som att vi simmare ibland får simma 20 stycken på två banor!
- Bygg en riktig simhall intill Gavlehov. En hall med 50m-bassäng och träningsbassäng.
- Om man jämför städer i ungefär samma storleksordning som Gävle, har nästan alla dubbelt så stora simanläggningar, medan städer i storleksordningen 30-50.000 invånare ligger i samma storleksordning som Gävle.
- Föreslår att bygga ut Fjärran med ytterligare en 25 meters multibassäng med höj- och sänkbar botten, så att man även kan bedriva simskola där, i dag får inte alla barn plats i en simskola hos de föreningar som bedriver den verksamheten, vilket resulterar i att simkunnigheten sjunker. Ett annat förslag, är att bygga in 50-metersbassängen, billigare men inte lika bra som en ny bassäng (inte lika bra därför att 50:ian är för grund på startsidan med tanke på simtävlingar).
- Ett fokusområde jag håller högt är högskolan med både forskningen och de utbildade studenterna. Högskolan är ju något som lockar och som vi borde värna om.
- Skridskobana framför Rådhuset under vintern eller juldagarna och jullovet. Bra mittpunkt och det är ganska mysigt/bra ställe insåg under jag under lovet.
- Upplever att Gävle har möjlighet att utveckla möjligheterna för fritidsaktiviteter i kommunen likt Sandviken och övriga närliggande kommuner. De aktiviteter som finns är dåligt kommunicerade. Potential finns vid våra sjöar, vattendrag och kusten, samt våra motionsområden.

- Börja bygg i Furuvik, framförallt på tomterna på Furuviks skogsamping. Då skulle vi som redan bor i Furuvik kunna få kommunalt vatten.
- Var för gör ni inte klart ett område med bostäder utan hattar över hela stan å inget blir klart?
- Håll landsbygden levande genom att ha kvar skolorna. Vi är nyinflyttade till Trödje och att skolan fanns där var ett avgörande i beslut.
- Det står inte så mycket om Trödje översiktsplanen. Vill Gävle kommun ha en levande landsbygd? Eller vill man lägga ner alla skolor på landsbygden och ha en gigantiskt experiment "jätteskola" ? Vill helst slippa rösta på SD. Snälla hjälp oss här ute!
- Som småbarnsförälder saknar jag tillgång till gratis toaletter både i centrum och i anslutning till Stadsparken Boulongerskogen.
- Ni gör helt fel som stänger små skolor och flyttar allt närmare Gävle. Vi behöver affärer, banker, vårdcentraler och apotek på dom små orterna.
- Borde ha bättre koll på gatubelysningen och sopkorgar. Bättre lekplatser. Samt stänga av lyset över fotbollsplan i Andersberg. Lyset stör och lyser rätt in och är riktigt irriterande. Borde kunna stänga av det vid 21.30 eller 22. Så slipper man skrik och rop där ifrån också. Plus billigare el spara på miljön.
- Jag önskar att skolan i Trödje kan få vara kvar.
- Hur tänker ni när ni vill lägga ner skolorna på landsbygden och nu bygga mer och förstöra landsbygden mer och mer???? Hur kan ni säga att ni tänker på barnen och framtiden??

Näringsliv och verksamheter

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att det är bra att "störande verksamheter" ska hänvisas till några utpekade områden. Detta bör hänga ihop med en planering som möjliggör att dessa områden ges utrymme att växa, eller har ett tydligt "skyddsavstånd", så att inte bostäder tillåts komma allt närmare industrierna när behovet av bostäder ökar.

Politiska partier

- **Socialdemokraterna** vill i första hand se handeln växa i centrum och i de olika stadsdelscentrumen. Det krävs ett spännande utbud av butiker blandat med andra besöksmål för att möta framtida konkurrens från e-handeln. Vi ser inte att externhandeln bör vara i fokus.
- **Liberalerna** anser att för att minska varutransporter med tunga fordon i central Gävle kommer planerat logistikcenter i Tolvfors har stor betydelse.
- **Vänsterpartiet** anser att kommunen bör även hitta andra modeller för handel än stora externa köpcentrum och beakta detta i översiktsplanen.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Gävle Centrumsamverkan** anser att skapa goda förutsättningar för Gävle City och Valbo köpcentrum som regionala handelsplatser är bra för kommunens handelsindex då det stärker kommunens upptagningsområde. Men i den ambitionen är det klokt att även se hur handeln inom kommunen påverkas beroende på framtida inriktningar och nya handelsytor. Ser vi till city så är handeln en viktig motor för ett levande city. Direktkonkurrerande etableringar i Valbo i det avseendet kan innebära att vi tappar utbud och bredd i city. Frågan blir då vad vinsten egentligen är med utökade handelsytor eller etableringar av citykaraktär i externa områden, om det leder till färre butiker och minskat utbud i city. Vi efterfrågar här mer kunskap, en revidering av den handelspolicy som togs fram 2003 för att på så vis fatta bra beslut i handelsrelaterade frågor. Ta tillvara

på den bransch som beskrivs som en grundnäring och ta beslut som bibehåller Gävle Citys viktiga funktion för länet och en levande stadskärna för gävleborna.

- Nya Gävle central är en omfattande satsning med möjligheter för stadskärnan att växa ihop med magasinområdet och Gävle Strand på ett spännande sätt. **Gävle Centrumsamverkan** deltar gärna i dialogen eftersom vi utgår från att detta nya område kommer fyllas med handel, mat, service och tjänster.
- **Gävle Centrumsamverkan** nämner att i ÖP:n står att en av utmaningarna är "att anpassa stadsstrukturen efter nya handelsmönster. Dagens handelsnoder behöver omvandlas för att i framtiden erbjuda andra upplevelsevärden och mötesplatser". Vilka områden är det kommunen har i åtanke när man skriver detta? Centrumsamverkan har startat upp arbetet med en framtida lokaliseringsplan i stadskärnan för attraktiva gatustråk i city.

Privatpersoner

- Man borde lägga fokus vid är logistikområdena (Ersbo, Gävle hamn och Tolvfors) för att "göra rätt från början" och göra det så attraktivt som möjligt för företagen.
- Kan kommunen inte kräva från köpcentrumen att finansiera/subventionera bussresorna till köpcentrumen eller hitta någon annan lösning som är till fördel för oss som inte tar bilen?
- Utöka Valbo köpcentrum, bygg ihop med Nybo integrera verksamheter och bostäder.

Gävle som besöksmål

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Naturkraft Gästrikland** anser att Gävle kommun som turistdestination bör i översiktsplanen få en tydligare beskrivning – en vision med klara målsättningar. En handlingsplan för detta bör finnas i översiktsplanen. Föreningen Naturkraft Gästrikland är en resurs att ta tillvara i utarbetandet av denna handlingsplan. Att skapa Gästriket Gästrikland – välkänt och välbesökt – bör vara handlingsplanens målformulering, åtföljd av konkreta åtgärder.
- **Naturkraft Gästrikland** nämner också att kommunen har skapat rastplatser – med toaletter, vindskydd och motorbåts-bryggor – för friluftsliv med motorbåtar. Dock har man inte tänkt på att göra dessa platser åtkomliga för dem som idkar friluftsliv med sin egen kraft – kajak-paddlare. Fortsättningsvis bör detta ske och tydliggöras i översiktsplanen.
- **Naturkraft Gästrikland** anser att det är bra att Axmar bruk lyfts fram som regionalt besöksmål.
- **Gävle Centrumsamverkan** uttrycker att de instämmer i att city utgör en viktig funktion som besöksmål för hela länet med sina urbana miljöer, handel och kultur. Detta är en position som vi värnar om och tillsammans med stadens aktörer har som ambition att vara med och stärka. Konferensanläggningar spelar här en viktig roll för utvecklingen och vi vill understryka betydelsen som dagens kongresser och konferenser redan har för näringen, hotellen och krogarna i city. Regionen, Gävle och stadskärnans aktörer skulle må bra av att Gävle tar nästa steg genom att bygga ett kongresshus med utrymme för kongresser i spannet 250–500 deltagare med ytor för parallella konferensrum, utställarytor, banketter och mat.
- **Gävle Centrumsamverkan** påpekar också att under byggd miljö står att "för att utveckla besöksnäringen vid besöksmålen krävs att satsningar samordnas och samlas vid besöksmålen". Här nämns bland annat Hemlingby köpcentrum och Valbo köpcentrum som planerade besöksmål. Vad innebär denna formulering i praktiken?

Privatpersoner

- Vet inte om denna fråga är föremål för nämnda översiktsplan. Översiktsplanen får inte inkräkta på Campingverksamheten i Engesberg. Campingen ger fler en boende på Norrlandet tillgång till hav och naturupplevelse.
- Vi önskar att Furuvik pekats ut som besöksmål. Inte bara Furuviksparken, utan även Harnäsbadet och den friluftsverksamhet som finns där. Här anordnas motionssimning, Swimrun-tävling, motortävlingar, sportfiske och bad. Flera föreningar och allmänheten besöker regelbundet Harnäsbadet under sommaren. Under vintern finns en stor potential för isbana för skidor, skridskor och motortävlingar. Vi tror att man bör se hela Furuvik som ett besöksmål, Furuviksparken, Skogskampen, Havskampen och Harnäsbadet.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Riktning för bebyggelseutvecklingen under ”Gävle växer” görs om till en strategi ”Övergripande strategi för bebyggelseutveckling”. Motivet är att lyfta fram inriktningen tydligare i översiktsplanen. Ingen förändring i sak jämfört med granskningshandlingens förslag till riktning för bebyggelseutveckling. Strategin innebär att byggandet till största del koncentreras till Gävle stad och till orterna Valbo, Forsbacka, Furuvik och Norrlandet. I det fortsatta arbetet med Förtättnings-, omvandlings- och utvecklingsstrategin ska stadens tillväxt planeras och i fördjupning av Valbo ska avvägningar bland annat så att planerade exploateringar inte riskera att påtagligt skada riksintresset för dricksvattenförsörjningen. Kartor och figurer ses över för att förtydliga viljeinriktningen.

Genomförandeplanens roll lyfts tydligare fram. Prioriteringsbeslut kring utbyggnad av områden, behov av åtgärder, framtagande av styrdokument och andra delar i fortsatt planering fastställs i kommunplan och verksamhetsplaner.

Avsnittet ”Hållbar bebyggelseutveckling” har kompletterats med behovet av en arkitekturpolicy, vikten av en god arkitektur samt behov av att i planeringen beakta möjligheterna för integration. Ny text angående att attraktiva livsmiljöer även omfattar attraktiva platser för företagande samt förtydligande i texten kring att strategiska markområden omfattar markområden kring infrastrukturnoder, utveckling av besöksmål samt markområden för stadens och orternas utveckling. Förtydligande kring definition av värdefull park- och naturmark i prioriteringsgrunder för exploatering.

Avsnittet ”Bebyggelseutveckling i Gävle stad” kompletteras kring beskrivande text kring funktionsblandning samt en karta som redovisar planerade bebyggelseområde i fördjupad översiktsplan för Gävle stad 2025 samt koncentrationen med befolkning och arbetstillfällen kring de stationsnära lägen Gävle centralstation och Gävle västra. Texten Stationsnära lägen har kompletterats med att Gävle kommun anser kommunikationsintresset är viktigt för ett växande Gävle och för att uppnå en hållbar utveckling av de båda stationsnära lägena krävs i fortsatt planering avvägningar mellan kommunikationsintresset, exploatering och andra stora allmänna intressen som finns inom områdena bla riksintresse för kulturmiljö och dricksvattenförsörjning.

Avsnittet ”Bebyggelseutveckling på landsbygd” har kompletterats med behovet av att revidera gällande FÖP för Valbo. Justering i texten kring lovplikt utanför sammanhållen bebyggelse. Hänvisningen till byggnadsnämndens beslut från 1993 har tagits bort då det inte är juridiskt bindande utan hänvisning sker istället till plan- och bygglagen. Tillhörande riktlinje är borttagen.

Justering i avsnitt ”Bostäder” angående arbete med nytt bostadsförsörjningsprogram har skett genom att målsättningar i uppdraget har tagits bort och ersätts med hänvisning till dokument.

Utbildningsnämndens synpunkt om ökat behov av plats för gymnasieskolor har lyfts in i avsnittet ”**Mötesplatser, samhälls- och kommersiell service**”. Gävle stads centrum har lagt till i listan med besöksmål.

Behovet av begravningsplatser när Gävle växer lyfts fram i enlighet med Svenska kyrkan i Gävle synpunkt. Mark ska reserveras i kommande fördjupade översiktsplaner.

Tabell med kommunal ägd mark för verksamheter i avsnittet ”**Näringsliv och verksamheter**” har uppdaterats tillsammans med kompletterande text om behov av fortsatt planering av mark för näringslivsutveckling. Översiktsplanen föreslår ingen förändring av Handelspolicyn.

Kulturmiljö

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att det saknas i nuläget en strategi för hur förtätningen i staden av 8000 bostäder ska gå till vilket gör det svårt att förstå på vilket sätt kulturvärden påverkas. I sammanhanget omnämns särskilt exploatering kring stationsområdet.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Samhällsbyggnadsnämnden** anser att olika intressen måste vägas mot varandra men Gävle stad får inte stagnera utifrån kulturhistoriska hänsyn. Tolkningsföreträde bör flyttas från det antikvariska och den bebyggda miljön som är idag, till framtiden, det vill säga arkitekturen i det som ska komma. Kulturmiljövården måste ge efter för behovet av förändringar.

Politiska partier

- **Moderaterna** anser att krav på arkeologiska utredningar i samband med möjliggörande av LIS-områden är orimligt och bör utgå.
- **Kristdemokraterna** anser att det finns riktlinjer för kulturmiljö som väl beskriver värdet av bevarande.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Pronordic AB** anser att för att ge ett långsiktigt skydd inom plan- och bygglagen krävs detaljplaner alternativt områdesbestämmelser med anpassade bestämmelser. Ju fler detaljer som regleras i detaljplanen desto mindre flexibla planer.
- **Föreningen Hyttan** anser att Axmar bruk bör ges en större plats eftersom det är det enda kulturreservatet.
- **Föreningen Hyttan** anser att Axmar bruk bör bli ett riksintresse för kulturmiljövården.
- **Föreningen Hyttan** anser att Skärjeån är av stor betydelse för såväl natur som kulturreservaten i Axmar.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser att militära anläggningar efter Norrlandskusten bör bevaras. Gävle kommun bör samverka med Länsmuseum Gävleborg och göra en kartläggning av dessa.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser att det är viktigt att fiskelägen och sjöbodarna bevaras och det enda sättet är att ge dem en ny funktion. En strategi behöver tas fram.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser man inte ska bygga bostäder vid Strömvallen. Använd området till tex idrottsutövning.
- **Naturkraft Gävle** anser att kustens kulturhistoriska värden är en tillgång som bör lyftas fram och erbjudas kommuninvånarna i form av konkreta attraktioner.

- **Mackmyra bruk** anser att det viktigaste för bevarande av bruksmiljöer är kulturintresset och de ekonomiska förutsättningarna för livet, verksamheter och därmed även underhållet. Utan denna grund blir lagparagraferna tomma slag i luften. Ja, ännu värre, det finns risk att myndigheterna ”reglerar ihjäl” en kulturmiljö - i all välmening.
- **Mackmyra bruk** anser att det är angeläget att landsbygden omkring orterna kan leva och inte förtvina (s. 15 – sidhänvisningarna gäller Översiktsplanen). Bebyggelseutveckling är viktig även i gamla kulturmiljöer. Bruken har vuxit fram successivt. Sättet att behålla bruksmiljöer är att de får fortsätta att ändras – naturligtvis med respekt för historiska spår.
- **Mackmyra bruk** vill att Gävle kommun ska ta initiativ till att nätverket Järnriket upplivas igen.
- **Mackmyra bruk** framför att djuren är en viktig del av kulturmiljön. Det är angeläget att myndigheterna främjar djurhållning just i bruksmiljön, inklusive bostadsområdena. Betesdjuren är aktiva ”kulturbevarare”.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Stycket kring ”Särskilt värdefulla byggnader, miljöer samt kulturvärden” skrivs om på grund av förändringar Plan- och bygglagen samt Plan- och byggförordningen, 2017-07-01, som innebär att bygglovsplikten förändrats för flertal åtgärder om inte området innefattas i plan- och bygglagen 8 kap 13§.

I övrigt endast redaktionella ändringar.

Nedan följer kommentarer till yttrandena.

- Gävle kommun har i uppdrag och arbetar med att ta fram en förtätnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategi för Gävle stad.
- Kulturmiljö är ett sakområde som ska hanteras i ÖP och ses som en viktig resurs. Eventuella konflikter hanteras enligt gällande lagstiftning i kommande skeden som t.ex. vid detaljplanering eller prövning av bygglov.
- Gävle kommun är inte myndighetsutövare av fornlämningar
- Detaljeringsgraden för bestämmelserna i en detaljplan styrs av platsens förutsättningar samt vad plan- och bygglagen säger. Detaljplaner ska inte göras mer detaljerade än vad som behövs.
- Axmar bruk är en viktig kulturmiljö men av utrymmesskäl kan skrivningarna inte göras större än vad översiktsplanen behöver.
- Det är staten som beslutar om riksintressen.
- Skärjeån är viktig i Axmar Bruk.
- En kartläggning har sedan tidigare skett av militära anläggningar i samarbete med Länsstyrelsen Gävleborg, Länsmuseum samt försvaret i samband med avveckling av dessa. Vissa anläggningar har klassats som fornlämningar.
- Ett bevarande av sjöbodarna vid fiskelägen är viktigt och flera fiskelägen är uttagna som kulturmiljöområden. Gävle kommun delar uppfattningen att byggnaderna har en funktion är viktigt för ett bevarande. Gävle kommun vill stötta ägarna att ge dessa byggnader funktioner men detta behöver ske inom ramarna för gällande lagstiftningar.
- Ett särskilt arbete pågår för området vid Strömvallen och den frågan behandlas därför inte här. Strömvallen har ett högt kulturhistoriskt värde som kommande arbeten ska hantera.

- *Flera kustmiljöer är viktiga kulturmiljöer. Översiktsplanen är ett stöd för arbeten som syftar till att lyfta dessa miljöer som attraktiva platser.*
- *Att byggnader har en användning och en funktion är grunden till att kunna bevara. Det finns en anledning och det finns en ekonomi att ta hand om husen. Så ser den praktiska verkligheten ut. Eftersom kulturmiljö är ett lagstadgat sakområde och ingår i flera lagstiftningar så blir det ändå så att när en myndighet arbetar med sakområdet kulturmiljö så stödjer den sig på lagstiftningen och vad lagstiftningen säger.*
- *Utveckling och förändring av kulturmiljöer är viktigt för att dessa ska kunna återanvändas och leva vidare. Det är dock viktigt att ändringar sker med hänsyn till platsens värden så att dessa inte försvinner.*
- *Nätverket Järnriket Gästrikland har betytt mycket för samarbete och marknadsföring av platser kopplade till den äldre Järnhanteringen. Läns museet Gävleborg äger frågan.*

Natur och friluftsliv

Skogsbruk

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Skogsstyrelsen** anser att det saknas tydliga riktlinjer för hantering av Gävle kommuns skogar. Som relativt stor skogsägare är det viktigt att kommunen har tydligt uttalade mål med sitt skogsinnehav. En möjlighet kan vara att i översiktsplanen hänvisa till kommunens skogspolicy eller lägga till den som en bilaga.
- **Skogsstyrelsen** anser också att kommunen, för att ytterligare visa viljan att nå miljömålet "Levande skogar", bör infoga en beskrivning av hur skogsbruk ska bedrivas på ett långsiktigt och hållbart sätt. Hur avser t ex Gävle kommun att hantera områden på egen mark som klassats som nyckelbiotoper, dvs skogar med väldigt höga naturvärden men som saknar formellt skydd? I miljökonsekvensanalysen berörs inte detta. Hantering av nyckelbiotoper har stor betydelse för bevarandet av biologisk mångfald i skog.
- **Skogsstyrelsen** saknar en tydlig viljeinriktning angående hur kommunen tänker sig hantera skog med höga naturvärden kontra exploatering. Med nuvarande skrivning berör man bara redan skyddade områden. De områden som håller höga naturvärden, men inte har något formellt skydd, nämns inte.
- **Skogsstyrelsen** ser positivt på att skogsmark för rekreation och friluftsliv tas upp i översiktsplanen.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Mackmyra Bruk** anser att översiktsplanen bör lyfta fram skogsbrukets nyttor, bl a skogsenergins, dvs biobränslenas, miljönytta. Översiktsplanen bör visa en medvetenhet om skogsbruket som grund för Gävles välbefinnande, näringsliv och utveckling.
- **Mackmyra Bruk** tycker att översiktsplanen ger en alarmistisk bild av Gästriklands skogar som är dystert och missvisande. Skogsbruket har sedan 1980-talet förbättrat miljöhänsynen både i lagar och praxis. Det är konstigt att översiktsplanen helt har missat 1993 års skogsvårdslag och de senaste 25 årens alla förändringar.
- **Mackmyra bruk** anser att en brist i texten är fokuseringen på formella skyddsformer, som är dyra och otillräckliga.
- **Mackmyra Bruk** utfärdar en varning: De som skriver om skog och natur använder procent av arealer i stället för "verkligheten", dvs hektar. Sverige har

vidsträckta arealer, över 28 miljoner hektar skogsmark. Sverige har såväl formellt som frivilligt skyddat stora arealer skog. Andra länder skyddar mindre arealer, även om de har högre procentsiffror.

Natur

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen Gävleborg** påpekar att Natura 2000-området Lövgrunds rabbar saknas på kartan.
- **Länsstyrelsen Gävleborg** noterar att å-rummet Gavleån inte längre pekas ut som kommunens utredningsområde för långsiktigt skydd. Länsstyrelsen ser de positiva aspekterna i att åtminstone delar av å-rummet skyddas i någon form.
- **Länsstyrelsen** anser även att å-rummets värden, inte minst som en mycket viktig grön kil med koppling både till ekologisk konnektivitet och till människors möjlighet till rekreation i staden, ska lyftas fram tydligare.
- **Länsstyrelsen Gävleborg** är mycket positiv till att kommunen i ÖP tar ett tydligt naturvårdsansvar genom att aktivt verka för att skydda tätortsnära områden som naturreservat. Kommunen har arbetat med reservatsbildning under lång tid och det är mycket glädjande att detta arbete ska fortsätta även framgent.
- **Länsstyrelsen Gävleborg** ser som positivt att kommunen tagit fram riktlinjer för kompensationsåtgärder.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Samhällsbyggnadsnämnden** anser att det är tillräckligt med de 42 naturreservat som finns i Gävle kommun idag. Därmed behövs inte ytterligare kommunala naturreservat.
- **Gavlegårdarna** ser en risk för målkonflikter mellan olika särintressen när det gäller bebyggelseutveckling, exempelvis i Valbo. Det finns också farhågor om en konflikt mellan grönområden och bostadsbyggande och mellan bostadsbyggande och riksintresset för kulturmiljövård inom Gävle stad. Gävle kommun bör lyfta frågorna och se dom på en ”högre” nivå, dvs inte bara se det specifika ärendet utan ställa sig frågan hur det påverkar staden i sin helhet.

Politiska partier

- **Vänsterpartiet Gävle** poängterar vikten av att garantera grön- och vattenområden och öppna ytor.
- **Vänsterpartiet Gävle** anser att vård- och omsorgsboenden i den täta staden bör placeras i anslutning till park- eller naturområde.
- **Gävle moderata partiförening** anser att kommunen har ett stort antal naturskyddsområden. När nu planerade områden har inrättats bör inga fler tillskapas. Den stora arealen av naturskyddade områden utgör ett hinder för byggande. Det ska vara en balans mellan naturskyddsområden och byggbar mark.
- **Socialdemokraterna** anser att det är viktigt med mål kring närhet till grönområden och fortsatt skydd av värdefull naturmiljö. Vi ska se över möjligheterna att skapa nya grönområden.
- **Liberalerna** anser att det förslag som beskriver prioriteringsgrunder för exploatering kan accepteras, men vill förtydliga att brukningsvärd åkermark inte går att återställa om den ianspråk tas.
- **Liberalerna** anser att det är viktigt att staden behåller de gröna stråken genom staden som blir ett komplement till de blå linjerna – vattnen och vattendragen.
- **Miljöpartiet de gröna** anser att man vid tillämpning av prioriteringsgrunder för exploatering måste definiera vad som menas med mindre värdefull park- och naturmark, så att det inte ska kunna tolkas godtyckligt i framtiden, liksom i vilka lägen som undantag kan göras.

- **Miljöpartiet de gröna** anser att planeringen av fler bostäder vid kusten gör det ännu viktigare att säkerställa strandskydd och allmänhetens tillgänglighet till hav och stränder. På exempelvis Norrlandet förekommer det att kommunen beviljat tomter där gränsen för fastigheter går långt ut i vattnet. Detta motverkar strandskyddet och tillgängligheten och måste anses som direkt olämpligt.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Hembygdsvärdskapet Gävle Gille** anser att kommunen bör samla utbyggnadsambitionerna till begränsade områden och att parker och grönområden ska skyddas och bevaras för att staden ska vara fortsatt attraktiv och en bra miljö att bo och vistas i. Om parkmark i några fall ändå blir bebyggd bör det vara för allmänna ändamål, inte för bostäder eller affärer.
- **Föreningen Hyttan** anser att man i tillägg till vad som sägs om de stora marina värdena inom Axmars naturreservat också kan nämna det nyinrättade Skärjåns naturreservat som angränsar mot Axmar bruks kulturresevat i väster. Skärjån är av riksintresse för naturvård och har höga naturvärden. En viktig förutsättning för att kunna utveckla Axmar bruk som turistnod är att vattenföringen i Skärjåns vattensystem säkras. Det är absolut nödvändigt för att både kulturresevatet och Skärjåns naturreservat ska kunna fortleva och utvecklas. Det har även betydelse för brukets dricksvattenförsörjning. Förberedelserna för en översyn av gällande vattendom bör därför påskyndas.
- **Naturskyddsvärdskapet i Gävle** anser att översiktsplanen mycket tydligare måste betona vikten av att bevara jordbruksmark med tillhörande biologisk mångfald.
- **Gävle fågelklubb** hittar tyvärr överhuvudtaget inte mycket i texten som beskriver ornitologiska värden.
- **Gävle fågelklubb** anser att det finns ett motstridigt intresse mellan naturvård å ena sidan och upprättande av ny bebyggelse/ intensifiering av friluftsliv å andra sidan. Föreningen har svårt att förstå översiktsplanens beskrivna win-win-situation med ökad exploatering samtidigt som den skulle innebära en förstärkning av naturvärdena.
- **Gävle fågelklubb** är förvånad över att kommunen ställer sig positiv till vindkraftsparken vid Finngrundet. Enligt föreningens uppfattning har tidigare undersökningar visat att detta utsjöområde är av största intresse för djurlivet både över och under vattenytan (bl a ca 4 500 alfåglar på platsen i december 2016 och mycket stora ansamlingar av tobisgrisslor) och att vindkraftsutbyggnad därmed ej rekommenderas där.
- **Gävle fågelklubb** anser det viktigt att göra en naturinventering av den skogklädda, hittills oexploaterade ön Granskär i Norrsundet innan eventuell etablering av anläggning för mottagning av gas. Havsörn har tidigare observeras regelbundet under häckningstid på Granskär (och på Kråkharana). Någon boplats har inte påträffats, men ön har bara kontrollerats av projekt Havsörn med många års mellanrum. Föreningen kan inte bedöma risken för ytterligare spridning av miljögifter vid den föreslagna verksamhetsutvecklingen, men faktum kvarstår att havsörnarna vid södra Bottenhavet skiljer sig statistiskt från andra svenska populationer redan i rådande läge med sämre reproduktion, troligen beroende på högre giftbelastning.
- Enligt **Gävle fågelklubb** hyser Saltarsfjärden flera fågelrika delområden. I själva Saltarsfjärden har en osedvanligt individtät koloni med svarthakedopping studerats i många år. Vid Hogården finns en aktuell häckplats med ca 250 häckande par skrattmåsar och 50 par fisktärnar.
- **Gävle fågelklubb** anser att Orarna har ett mycket känsligt fågelliv, bl a gäller det de betade strandängarna på södra sidan, de många små fågelöarna med landskapets enda häckplatser för dvärgmåsar och de i hög grad orörda skogsområdena med häckande rovfåglar. Närmare Limön finns Gästriklands

största tillhåll för storskarv och i närheten även landskapets mest magnifika koloni av häckande fisktärna.

- **Gävle fågelklubb** efterlyser en fysisk planering baserad på mer kunskap om skärgårdens djurliv (fåglar, säl, vattensalamandrar osv) än vad som framskyntar i översiktsplanen. Kommunen bör vara medveten om att ett tillmötesgående av nya byggnationer och anläggningar i strandnära områden och på skärgårdens öar med automatik minskar kuststräckans naturvärden i mer eller mindre hög grad. En konsekvensbedömning av varje exploateringsföretag med hänsynstagande till nu aktuell fågelförekomst vore mycket välkommen.
- **Pronordic AB** anser att det inte kommer att vara möjligt för kommunen att hantera den planerade expansionen enbart genom att använda mark som redan är ianspråktagen. Ny mark måste tas i anspråk, vilket redan sker idag genom pågående och planerade expansioner i Lindbacka, Hemsta, Ersbo och vid Kungsbäck. Även om man bygger på redan ianspråktagen mark så föranleder det ofta att den nuvarande markanvändningen flyttas, vilket leder till att tidigare ej ianspråktagen mark måste tas ianspråk. Denna process är en naturlig del i en växande stad.
- **Pronordic AB** noterar att huvuddelen av den redan skyddade naturen (och därmed troligen den natur med högst naturvärden) inte ligger i närheten av tätorten Gävle, vilket är en bra förutsättning för en stad som behöver expandera.
- **Pronordic AB** anser att grönområden i tätorterna och gröna kilar i anslutning till tätorten Gävle är värdefulla inslag i stadsbilden. Av översiktsplanen framgår att "Det finns rekommendationer att gröna rörelsestråk bör ha ett djup på minst 30-40 meter för att man ska uppleva att man är i en grön miljö." På andra ställen i landet byggs så kallade ekodukter över vägar i syfte att underlätta för djur- och växtliv att röra sig över barriärer som stora vägar utgör. Ekodukterna är inte särskilt breda, ca 10-20 meter, så vår slutsats är att redan förhållandevis smala gröna strukturer eller gröna kilar medför att djur- och växtlivet ges möjlighet att röra och sprida sig och att människor uppfattar det som en grön miljö.
- **Pronordic AB** anser, angående översiktsplanens riktlinje för bevarande och utveckling av gröna kilar och gröna länkar, att riktlinjen kan uppnås även om exploatering sker i kanterna av befintliga gröna kilar. Funktionaliteten av en grön kil kan uppnås även vid förhållandevis smala gröna kilar.

Privatpersoner

- Varför har man inte ritat in mera grönområde på Gävlestrand?
- Särskilt för Gävle stad kan kulturmiljöskyddet motverka miljö- och hållbarhetsmålen genom att förhindra förtätning. Effekten kan bli att tillkommande stadsmässig bebyggelse placeras längre från centrum alternativt tar i anspråk delar av naturområden och naggas på de viktiga gröna kilarna.
- Ytterligare byggnation kommer att medföra extra tryck på hamnar och stränder, vilket kommer att inverka negativt på den unika kustmiljön och djurlivet.
- Bönavägen behöver viltröjas på sidorna då träden idag står så nära vägen att vilt är omöjligt att upptäcka i tid. Vi har haft flera incidenter denna höst och vinter.
- Några av oss som bor längs Lilluddsvägen i Harkskär är oroad över det förslag på 7 nya tomter som finns i översiktsplanen 2030 (*egentligen är det ju B.64 i FÖP Norrlandet som avses, Mikael Ekman's anmärkning*). Bykarakteren är väl värd att värna om. Den kulle på vilken tomterna är inritade är ett naturskönt område med rikt djur och fågelliv.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

I avsnittet kring ”Skydd av värdefulla områden” uppdateras kartan angående naturreservat i enlighet med länsstyrelsens synpunkt.

När det gäller skydd av naturområden är det mer relevant att prata om procentandelar i stället för totalarealer, eftersom fragmentering av värdefulla naturmiljöer är ett stort hot mot den biologiska mångfalden. Ett stort land som Sverige måste skydda större arealer skog än ett litet land, eftersom arealen hårt brukad skog också är större.

Kommunen fortsätter arbetet med att bilda kommunala naturreservat i enlighet med delmålet i miljöstrategiska programmet, kommunens styrdokument ”Strategi för bildande av naturreservat”, och med stöd av KS-beslut. Del av Valboåsen föreslogs i granskningsversionen skyddas som naturreservat till 2020, men ett sådant politiskt beslut saknas och text justeras.

Ny text har tagits fram som beskriver hanteringen av kommunägda skogsområden som har höga naturvärden men som saknar formellt skydd (s k frivilliga avsättningar eller NO/NS-områden).

Vid tillämpning av prioriteringsgrunder för exploatering används de definitioner av värdefull och mindre värdefull park- och naturmark som tagits fram i kommunens riktlinjer för kompensationsåtgärder. Se även definitionerna i avsnitt i ”Byggd miljö/Prioriteringsgrunder för exploatering”.

Å-rummets (Gavleån) värde som grön kil och rekreationsområde på ett tydligare sätt i avsnittet ”Grönstruktur i tätort”.

Översiktsplanen möjliggör bebyggelse tillägg även i gröna kilar, under förutsättning att sociala och ekologiska värden och spridningssamband inte förstörs eller fragmenteras i alltför stor utsträckning. Att smala gröna kilar uppvisar sämre spridningsfunktion än breda säger sig självt och har också stöd i den landskapsekologiska forskningen. För att uppnå fullgod funktionalitet behöver de gröna kilarna uppnå en bredd av flera hundra meter. Ekodukter med en bredd på endast ca 10-20 kan fungera som spridningskorridorer för landlevande djur som behöver förflytta sig mellan stora sammanhängande naturområden, men fungerar sämre i bebyggda områden där närheten till människan är mer påtaglig. Det faktum att smala ekodukter anläggs runt om i landet säger ingenting om huruvida människor uppfattar dessa som gröna, trivsamma miljöer.

Friluftsliv

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen Gävleborg** påpekar att den geografiska avgränsningen för riksintresse friluftsliv Nedre Dalälvsområdet reviderades 21 april 2016. Den gräns som redovisas i översiktsplanens kartor stämmer inte i sin nuvarande form.
- **Länsstyrelsen Gävleborg** är positiv till att Gävle kommun har kategoriserat ytor för friluftsliv och rekreation (värdefulla områden för friluftsliv, tysta områden, tätortsnära rekreationsområden, riksintresse friluftsliv, riksintresse turism och rörligt friluftsliv, elljusspår samt Gästrikeleden). Friluftsliv utövas på många sätt och därför är det viktigt att beskriva områdena utifrån områdenas förutsättningar.
- **Länsstyrelsen Gävleborg** anser att kommunen har en nyckelroll i att skapa förutsättningar för ett väl fungerande friluftsliv. För att ge en samlad överblick både över friluftslivet i sig samt ansvarsfördelning och resursbehov är ett

kommunalt styrdokument, t ex friluftspan, viktigt. Att planera friluftslivet långsiktigt är av stor vikt för ett kvalitativt friluftsliv för befolkningen.

- **Länsstyrelsen Gävleborg** tycker det är mycket värdefullt att Gävle kommun önskar höja ambitionsnivån för friluftspanerung och på sikt ta fram ett renodlat styrdokument för friluftsliv.
- **Sandvikens kommun** noterar att det i kapitlet "Natur och friluftsliv" på sid. 95 står om Öjaren och att det där bl a finns en badplats. Sandvikens kommun känner inte till någon officiell badplats i Gävle kommuns del av Öjaren, så möjligen bör detta benämnas exempelvis "möjligheter till bad".

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Kultur- och fritidsnämnden** anser att Kultur & fritid Gävle har fått stort utrymme i översiktsplanen framför allt när det gäller att bevara och utveckla ytor för friluftslivet och ett rörligt friluftsliv utmed kusten i en växande stad.
- **Kultur- och fritidsnämnden** ställer sig positiv till att översiktsplanen lyfter vikten av mötesplatser och ytor för spontan och organiserad föreningsidrott.

Politiska partier

- **Vänsterpartiet Gävle** anser att det är mycket viktigt att bevara värdefulla grönområden som en resurs för friluftsliv i anslutning till ny bebyggelse. Mark bör också avsättas i både gamla och nya områden så att de boende ges möjlighet att odla. Odlingslotter och kolonilotter bör finnas med i den fortsatta planeringen.
- **Vänsterpartiet Gävle** anser att landsbygden har många tillgångar i form av natur och kulturlandskap där det finns möjlighet att skapa attraktiva boendemiljöer.
- **Vänsterpartiet Gävle** anser att kommunen bör beakta och ta med sig de synpunkter som inkommit under samrådet kring viktiga faktorer för ett attraktivt boende, som exempelvis närhet till naturen.
- **Vänsterpartiet Gävle** anser att med en avgiftsfri kollektivtrafik så ökar tillgängligheten och fler får möjlighet att ta sig till friluftsliv och naturupplevelser utan att vara beroende av bil, vilket även gynnar folkhälsan.
- **Miljöpartiet de gröna** betonar att Axmar bruk är ett av Gästriklands största besöksmål med ca 60 000 besökare per år, vars infrastruktur behöver prioriteras för att besöksmålet ska kunna utvecklas ytterligare. Natur- och ekoturism i vår region har stor potential och möjliggör turism som både är klimatsmart och gynnar folkhälsan.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Gävle fågelklubb** upplever rent allmänt att översiktsplanen uttrycker en mycket stor iver att sälja ut orörda och nu föga besökta kustområden endast för att locka hit (välbärgade?) nyinflyttade och turister, och utan att värdera motsvarande kostnadssida (i form av försämring i avskild boendemiljö för lokalbefolkningen och att relativt ostörd skärgårdsnatur fördärvas med ökad motortrafik (snabba båtar, vattenskotrar osv)).
- **Gävle fågelklubb** påtalar att översiktsplanen pekar ut tio områden som utgör "områden i havsområdet som är av särskilt intresse för friluftslivet", trots att det inom kommunen endast återfinns ett riksintresse för friluftsliv/turism och rörligt friluftsliv, nämligen Nedre Dalälven. Grundkriterierna för dessa avgränsningar av friluftsområden känns oklara. Inom i stort sett alla finns betydande delområden som idag nära nog saknar friluftsliv, kanske på grund av bristande kvaliteter för detta.
- Enligt **Gävle fågelklubb** upplevs Axmar naturreservat som ett område med tämligen lågintensivt friluftsliv karaktäriserat av långseglare som övernattar i några få befintliga naturhamnar. Här finns en del känsligt djurliv, inom reservatet häckar t ex fem havsörnspår! Från naturskyddssynpunkt vore det helt klart lämpligt med ett fortsatt friluftsliv på nu aktuell låg nivå.

- **Gävle fågelklubb** konstaterar att kommunen (i enlighet med den allmänna inriktningen i kommunens planarbete) önskar ett intensifierat friluftsliv vid Norrsundet, bl a vid Skatudden. Skatudden utgör en av de mest individuella platserna för häckande kustfågel i kommunen. År 2016 inledde här 120 silvertärnor och 80 fisktärnor, ett hundratal skrattmåsar och dessutom många änder (främst vigg) sin häckning.
- Enligt **Gävle fågelklubb** hyser Trödje- och Hilleviksfjärden mycket förnämliga häckningsöar för fisk- och silvertärna samt flera boplatser för kustfågel. Det är viktigt att hänsyn tas till dessa fågelöar vid etablering av anordningar för friluftslivet. Nyetableringar av baser för båtturet friluftsliv skulle antagligen vara till stort men för det mycket känsliga fågellivet på småöarna i dessa fjärdar.
- **Gävle fågelklubb** anser att en större nyetablering av t ex bryggor och småbåtshamn på södra Eskön skulle påtagligt öka riskerna för störningar i Harkskärsfjärden och på öarna öster och nordost om Eskön, som Klubbstenarna, Trödjehällan och Skommaren.
- **Gävle fågelklubb** anser att Inre fjärden utgör ett redan i hög grad exploaterat innerskärgårdsområde där störningskänsligt fågelliv nu hör till undantagen, och där alltså konflikten mellan fågelliv och friluftsliv inte är lika hög.
- **Gävle fågelklubb** anser att Orarna har ett mycket känsligt fågelliv och att ön är överraskande opåverkad av det rörliga friluftslivet. Enligt fågelklubbens åsikt bör Orarna så långt möjligt även framgent lämnas ostörd av mer frekvent rörligt friluftsliv. Orarna pekas i översiktsplanen ut som varande av stor betydelse för det rörliga friluftslivet, men är idag en sällan besökt ö av det båtburna friluftslivet.
- **Gävle fågelklubb** vill tona ner Lövgrunds, Gråskälsbådans och Skälstenarnas betydelse för det rörliga friluftslivet. Besökarna vid Lövgrund domineras av stugägare i Norrhamn och vid Gråskälsbådan i ännu högre grad av stugägarna. Fågelön Skälstenarna besöks ytterst sällan (troligen inte ens ett besök per år) av det rörliga friluftslivet.
- **Gävle fågelklubb** påpekar att bland öarna i Gävlebukten utmärker sig bara Eggegrund som ett populärt besöksmål. Ön är gästrikkekustens mest framstående häckningsplats för kustfåglar. Det båtburna friluftslivet visar god hänsyn till den rika fågelförekomsten, men vid en mer intensiv besöksfrekvens skulle större reproduktionsförluster antagligen uppkomma på fågelsidan.
- **Gävle fågelklubb** vill påminna om att utvecklingen av rörligt friluftsliv och turism i skärgården innehåller en delikat balansgång mellan exploatering och naturvård. Skärgårdens fågelliv är extremt störningskänsligt och kan lätt förminska i värde vid högre grad av mänsklig påverkan. Klubbens styrelse vill även ställa frågan om inte nyinflyttade och besökande turister skulle vara mer attraherade av en i stor utsträckning från strandnära bebyggelse, bryggor och båthamnar oexploaterad skärgård, än ett kustområde med mängder av nyanlagda faciliteter av olika slag?
- **SRF – Synskadades Riksförening Gävle** anser att grönytor ska vara anpassade så att man lätt kan orientera sig. Där trafikljus tas bort måste akustiska ledfyror placeras.
- **SRF – Synskadades Riksförening Gävle** anser att kommunens idrotts- och fritidsanläggningar ska vara så tillgängliga att de är möjliga att använda för synskadade genom tydliga kontrastmarkeringar. Även skyltar ska vara tydliga.
- **Föreningen Naturkraft Gästrikland** tar med stor tillfredsställelse del av kommunens syn på natur, friluftsliv och kulturhistoria, som källor till hälsa och trivsel för kommuninvånare och företag. Föreningen delar den uppfattning och de ambitioner som översiktsplanen ger uttryck för, och erbjuder sig att delta i arbetet för att nå ambitionernas förverkligande.
- **Föreningen Naturkraft Gästrikland** påtalar att Gävles kommuninvånare i mycket stor utsträckning tar vara på möjligheter till naturupplevelser och

friluftsliv i grannkommunerna, t ex skidåkning och vandring i Högbo, skridskoåkning på plogade banor i Sandviken och Hofors och paddling på Testeboån från Ockelbo. Det kan vara av värde att beakta detta i planarbetet.

- **Föreningen Naturkraft Gästrikland** anser att Gävle kommun som turistdestination bör få en tydligare beskrivning – en vision med klara målsättningar. En handlingsplan för detta bör finnas i översiktsplanen, och föreningen är en resurs att ta tillvara i utarbetandet av denna handlingsplan. Att skapa *Gästriket Gästrikland*, välkänt och välbesökt, bör vara handlingsplanens målformulering, åtföljd av konkreta åtgärder.
- **Föreningen Naturkraft Gästrikland** anser att Gävles kuststräcka bör värderas högt som destination för kajakpaddlare, ett av landets förnämsta, med utvecklingsmöjligheter. Bland dessa bör öppnandet av den gamla farleden Strömsundet, mellan fastlandet och Iggön, ges högsta prioritet. Kustens kulturhistoriska värden är också en tillgång som bör lyftas fram och erbjudas kommuninvånarna i form av konkreta attraktioner.
- **Föreningen Naturkraft Gästrikland** anser att Gästrikeledens kvalitet, liksom löpande åtgärder för dess underhåll, bör definieras i översiktsplanen.
- **Föreningen Naturkraft Gästrikland** påtalar att kommunen har skapat rastplatser (med toaletter, vindskydd och motorbåtsbryggor) för friluftsliv med motorbåtar. Dock har man inte tänkt på att göra dessa platser åtkomliga för kajakpaddlare. Fortsättningsvis bör detta ske och tydliggöras i översiktsplanen.
- **Föreningen Naturkraft Gästrikland** anser det värdefullt att utveckla aktiviteter inom produktområdena Vandring, Kanotpaddling, Cykling, Ridning, Skidturer, Skridskoturer, Kulturen i naturen, Naturens skafferier, Gästriklands flora och Gästriklands fauna till konkreta attraktioner i kommunens planering för att främja invånarnas hälsa och välbefinnande och för att utveckla besöksnäringen.
- **Föreningen Naturkraft Gästrikland** anser att en översiktsplan må ha svepande formuleringar om tillvaratagande av natur och kultur, men avsaknad av handlingsplaner för att nå fram till förverkligande av ambitioner är inte tillfredsställande. Styrdokument, som omnämns på sidan 95 i översiktsplanen, är det nödvändigt att ta fram för att skapa en resultatriktad verkstad. Gången bör vara Ambitioner – Visioner – Målsättningar – Handlingsplaner – Åtgärder.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser att Å-rummet ska ses som en okränkbar del av stadsplanen, att Strömvallen inte ska privatiseras eller bebyggas med bostäder och att frågan om en inomskärsled för småbåtstrafik bör prövas.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** anser att förslaget om kanotstig på några strategiska ställen är otillräckligt. En uppmuddring av de gamla passagerna mellan Iggön respektive Eskön och fastlandet skulle locka ett stort antal båtfarare som idag drar sig för att gå norröver utomskärs. Längs vägen finns ett antal målpunkter av stort turistintresse som på så vis kunde bli tillgängliga och tydliggöra landskapets äldre historia.
- **Mackmyra Bruk** anser att ett praktiskt och för kommunen billigt sätt att ordna en "stadsdelspark" är att träffa ett avtal med Mackmyra Bruk, som äger Bruksparken, och med den ideella Föreningen Bruksparkens Vänner, som har ansvaret för parken.
- **Mackmyra Bruk** anser att översiktsplanen överdriver friluftslivets värden längs åsträckan mellan Forsbacka och Mackmyra. "Friluftslivet" syns sällan utmed denna åsträcka. Det är en dröm att fler människor skulle ströva där. Det finns få upptrampade stigar och åkanter och blott få utnyttjar möjligheten att fiska från båtar. Det var fler förr.
- **Harnäs Skutskärs Simsällskap** önskar att Furuvik pekats ut som besöksmål. Inte bara Furuviksparken, utan även Harnäsbadet och den friluftsverksamhet som finns där. Här anordnas motionssimning, swimrun-tävling, motortävlingar,

sportfiske och bad. Flera föreningar och allmänheten besöker regelbundet Harnäsbadet under sommaren. Under vintern finns en stor potential för isbana för skidor, skridskor och motortävlingar. Föreningen tror att man bör se hela Furuvik som ett besöksmål.

Privatpersoner

- Planförslaget är bra på många sätt, men ni har missat några kustnära besöksmål som måste med. Gåsholma och Axmarby måste vara med samt naturligtvis Skatudden som sticker ut i havet öster om Norrsundet. Med enkla medel går det här att göra kommunens bästa havsnära promenadstråk på en sträcka av ca 4 km räknat från badplatsen ut till Skatuddens spets.
- Den ej öppningsbara bron vid Gavleåns utlopp begränsar möjligheten för en levande innerhamn. Bygg om bron med en öppningsbar klaff. Toaletter, dusch, sophantering etc som behövs i en innerhamn behöver sedan ordnas.
- Jag har känslan av att Gävle kommun ligger efter vissa av de betydligt mindre grannkommunerna när det gäller möjligheterna till friluftsliv. Jag får känslan att Gävle (kommun eller andra aktörer) är nöjd med att vi Gävlebor ofta får ta oss utanför kommungränsen för att utöva friluftsliv inom många områden. DET tycker jag Gävle långsiktigt kan förbättra till 2030!
- Om bostadstomter släpps på Furuviks skogscamping skulle Harnäsbadet och fiskeföreningen kunna få bättre vattenförsörjning, toaletter m m. Rekreatjonsområdet skulle kunna börja utvecklas.
- Det behövs fler båtplatser på Norrlandet om det blir så att fler flyttar ut och inte har strandtomt.
- Allmän isbana utomhus i Valbo där barn kan samlas och åka vore önskvärt. Det är alldeles för få friåkningsstider i ishallen för att täcka behovet i en så stor stadsdel.
- Bättre lekplatser i stan. Stäng av det störande lyset kvällstid (vid 21.30 eller 22) över fotbollsplanen i Andersberg, så slipper man skrik och rop därifrån och sparar el.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Tröskenområdet pekas ut som ”Värdefullt område för friluftsliv” och komplettering sker i kartan ”Friluftsliv och rekreation” samt med beskrivande text för området.

Förtydligande av att de värdefulla områdena för friluftsliv är schematiskt utpekade på karta. I de fall där delar av de utpekade områdena för friluftsliv ligger i anslutning till tätorter, ska en noggrann avvägning även göras mot tätortsutvecklingen. Vilket intresse som då ska ges företräde får avgöras från fall till fall.

Förtydligande av att de flesta tätortsnära rekreatjonsområden sedan tidigare är utpekade som värdefulla grönområden i kommunens fördjupade översiktsplaner.

Bland de utpekade värdefulla områdena för friluftsliv återfinns både områden som redan idag uppvisar höga värden för friluftslivet, men också områden som kommunen bedömer är dåligt nyttjade men som har potential att utveckla höga värden för friluftslivet i framtiden. I avsnittet görs ett förtydligande kring att utveckling av friluftsliv och turism i kommunens utpekade värdefulla områden för friluftsliv alltid ska ske efter noggrann avvägning mot naturintresset. Vid konflikter mellan friluftsliv och natur ska naturintresset ges företräde.

Texten om badplats i Öjaren har reviderats i enlighet med Sandvikens kommuns synpunkt.

Kommunikation och infrastruktur

Väginfrastruktur

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att det är viktigt att samråda med Trafikverket kring trafiklösningar i Hemlingbyområdet då planerade exploateringar påverkar framkomligheten på väg 76. Kommunen har för avsikt att exploatera ett område väster om Furuvik mellan väg 76 och Ostkustbanan, men det framgår inte vilken typ av exploatering. Om området ska bli möjligt för exploatering krävs omfattande risk- och bulleranalyser.
- **Trafikverket** ser positivt på möjligheten att avlasta väg 76 och ser fram emot fortsatt dialog om förbifart Hemlingby. Önskar att problemen kring Hemlingby tydliggörs på ett bättre sätt i översiktsplanen. Kommunen har för avsikt att exploatera ett område väster om Furuvik mellan väg 76 och Ostkustbanan, men det framgår inte vilken typ av exploatering. Om området ska bli möjligt för exploatering krävs omfattande risk- och bulleranalyser.
- **Trafikverket** framför att kapaciteten på E16 inte är god utan kommunen bör redovisa hur vägen påverkas av den planerade utbyggnaden av både bostäder och handel.

Politiska partier

- **Moderaterna** anser att kommersiella transporter går till stor del på landsväg och därför bör kommunen arbeta för att E4:an norr om Gävle blir fyrfilig.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Synskadades riksförbund Gävle** anser att när trafikljus tas bort måste det ersättas med akustiska ledfyrrar.
- **Gävle Centrumsamverkan** läser i ÖP:n att kommunens mål är att minska biltrafiksandelen från 64 procent år 2012 till 33 procent 2030. En början kan vara att se över de stora kostnadsfria parkeringsytorna i externa handelsområden och samtidigt fråga sig om större handelsområden i externa lägen bidrar till lägre biltrafiksandelar eller till högre biltrafiksandelar. Vi vet alla svaret.

Privatpersoner

- Vägen till Norrlandet behöver förbättras; breddas, läggas om, belysning och röja från träd på sidorna av vägen
- Biltrafiken måste få finnas i staden, måla vägmarkeringar, bygg parkeringshuset även under mark, dyrt att resa kollektivt, separera gång och cykelbanor
- Bygg undergång i Lund (E16).
- Körsträckan med bil 600 mil enligt graf nåddes redan 2013, något fel på grafen?
- Önskar i framtiden att trafiken i centrum begränsas. Trafiken stör.
- Hamnvägens anslutning i Axmar till väg 583 behöver flyttas, en angöringsparkerings anläggas och en separat gc-väg byggas mellan hyttan och hamnen. En fortsatt kollektivtrafik med buss behöver säkras. Positivt med tågstation Hagsta. (föreningen Hyttan)
- Väg 509 har inte vägpinnar med reflexer.
- Rv 56 och Ölbovägen mellan Gävle och Hedesunda behöver breddas.
- Ringleden behöver byggas klar. Tilltänkta trygghetens hus kan göra stora tidsbesparingar vid utryckningar.
- Gör om Södra Strandgatan till park för gående och cyklister.
- Bygg om Alderholmsbron med en öppningsbar klaff.
- Miljöbilar s108. Utbyggnad av biogasstationer nämns inte – bara laddstationer. Att köra på kommunens sopor är det absolut miljövänligaste alternativet. Elbilar

släpper visserligen inte ut något under drift, men vad kör man på för el? Laddning av elbilar är ett problem för att det tar så stor effekt och därmed har svårt att inordnas i 100% förnybart. Elbilarna ger också en ökad efterfrågan på el vilket innebär att dagens elanvändare måste minska sin förbrukning radikalt om vi skall klara 100% förnybart i framtiden.

Klimat-, miljö- och energipåverkan

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att det i kommunens miljöarbete bör finnas en plan för hur tillgång till pendlarparkeringar med ladd stolpar för elbilar vid bytespunkter ska bli möjlig för att öka möjligheten till kollektivt resande. Riktlinjerna i ÖP är bra och med de strategier, program och policydokument som ligger till grund för trafikplaneringen så antas detta leda till att gång, cykel och kollektivtrafikåtgärder kommer att prioriteras.
- Vad gäller det övergripande målet om att skapa ett hållbart system för godstransporter vill **Sandvikens kommun** särskilt lyfta betydelsen av en utbyggnad av elväg E16.

Gävle kommunkoncern

- **Gästrike Återvinnare** anser att det behövs skapas fler tankställen för biogas. Det är också av fundamental betydelse att kommunala fordonsflottor ställs om till biogas. Förutom upphandling av busstrafik med krav på biogas är det också av vikt att det skapas förutsättningar i den fysiska planeringen för denna typ av kollektivtrafik. Detta inbegriper infrastruktur på lämplig plats för bussdepå.

Politiska partier

- **Moderaterna** anser att alla slags kommunikationer är viktiga. När det gäller ett hållbart transportsystem så är det utsläppen som räknas och utvecklingen med miljövänliga bilar som drivs fossilfritt gör att även bilen kan räknas som ett hållbart transportmedel och alla transportslag bör behandlas lika.
- **Socialdemokraterna** anser att det behövs kraftfullt ökade insatser vad gäller hållbara transportsystem. Bygg gärna fler tunnlar genom staden för att knyta Brynäs närmare city. Behöver finnas en plan för minskat bilåkande.
- **Västerpartiet** anser att satsningen på hållbara transporter/resande bör prioriteras ännu mer. Kollektivtrafiklinjer behöver byggas ut, få tätare turer och vara avgiftsfri. Förtätning medför underlag för service och förbättrar möjligheterna att utveckla kollektivtrafiken och minska bilberoendet. Externa köpcentrum bidrar till ökad trafik och negativ miljöpåverkan. Vill lägga till avgiftsfri kollektivtrafik för att öka jämställdheten, tillgängligheten och av miljöskäl.
- **Miljöpartiet** anser att kommunen ska utveckla lokal och regional järnvägstrafik, förbättra pendlingsmöjligheter för serviceorter, bygg ut pendlingstrafik till sjukhuset, utred framtida möjligheter till spårväg inom Gävle tätort, underlätta för cykeltrafik inom kommunen. För att kunna nå de nationella och globala klimatmålen behövs satsningar på el- och biogasdrivna bussar. Förbättrad tillgänglighet gynnar rekrytering av kompetens till företag. Prioritera utbyggnad av stationen Gävle Västra, planera för lokatågstrafik, pendeltågstrafik och utreda snabbare och mer energieffektiva pendlingsalternativ. Ta bort parkeringsmöjligheter till förmån för cykelbanor/cykelfält.
- **Miljöpartiet de gröna** anser att det fattas strategi för tankställen för biogas samt att förnybar el i laddstolpar borde vara ett krav.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Kommunala pensionärsrådet** vill uppmärksamma att äldre inte är beroende av närhet till arbetsplatser utan mera beroende av bra samhällsservice och goda kommunikationer, framförallt med kollektivtrafik.
- **Synskadades riksförbund Gävle** trycker särskilt på gatumiljön där säkra gång- och cykelstråk blir anpassade med kontrastmarkeringar. Fler ledstråk och korta gångavstånd till och från hållplatser.
- **Gävle Centrumsamverkan** anser att för många människor är en del av det goda livet att ha bra tillgänglighet med bil. Varför går det inte att bli en av landets bästa miljökommuner och samtidigt ha en positiv och välkomnande syn till bilen? Ökad tillgänglighet till city med alla trafikslag och inte försämra för vissa trafikslag. Behövs en ringled och fortsätta arbetet med attraktiva besöksparkeringar.

Privatpersoner

- Vilka åtgärder görs för att begränsa den ökande biltrafiken? Livsmiljön i centrala Gävle påverkas mycket av bilismen och miljön är inte bra. Tvärtom blir den allt sämre vilket riskerar att påverka Gävlebornas hälsa i negativ riktning.
- Gång- och cykelväg utmed Mackmyra Bygsväg.
- Gång- och cykelväg södra Gävlevägen mot Ön är en önskan hos många Hedesundabor. Borde prioriteras snarast!
- Cykelbanan mellan Valbo och Forsbacka.
- Bättre belysning mellan Solbacka och Vårdshusvägen.
- Fortsätt satsa på cyklister och få Gävle till en cykelstad. Bredda trottoarer för att få plats med cyklister. Laddstolpar är på gång, super!
- Cykelplanen behöver ses över med ett rejält målpunktstänk. Undvika räta vinklar (Andersberg som exempel). Ringled runt Andersberg saknar målpunkter och svårligen kan anslutas till det interna gc-nätet. Onödig investering. Det befintliga gc-nätet innehåller alltför många hinder genom Gävle stad för att ett regionalt cykelstråk ska fungera fullt ut.

Sjöfart

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- Länsstyrelsen anser att det på s. 173 bör det finnas en definition av vad en djuphamn är. Det bör ändras till ”två hamnar för handelsfartyg. Andra stycket s. 111 bör texten ändras till ”samt möjlighet för handelsfartyg att lägga till.

Järnvägsinfrastruktur och kollektivtrafik

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Region Uppsala** ser fram emot att samarbeta kring en bättre bytesmöjlighet mellan tåg och buss på Gävle Central. Vill samverka med kommunen om ett framtida behov av depå för tåg i Gävle. För att stärka Gävles tillgänglighet till Arlanda och huvudstaden behöver spårkapaciteten längs Ostkustbanan förstärkas med fyrspar från Uppsala och söderut. Denna viktiga satsning bör med fördel lyftas fram i översiktsplanen som nödvändig även för Gävles utveckling till år 2030.
- **Uppsala kommun** delar Gävle kommuns syn på Ostkustbanan och vill framhålla betydelsen av fyrsparutbyggnad mellan Uppsala och Stockholm.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Gavlegårdarna** anser att regional järnväg med nya järnvägsstationer är en förutsättning för att Gävle stad och kommunen ska kunna växa som planerat. De ser en fungerande lokaltrafik tidigt i exploateringsområdena som en förutsättning för att de ska lyckas. Dessutom behöver förutsättningar för nya transportsätt/transporthälsningar främjas.

Politiska partier

- **Liberalerna** anser att det är viktigt att de allmänna kommunikationsmedlen fungerar och att det finns pendlarparkeringar.
- **Socialdemokraterna** anser att framtida dubbelspår norrut på Ostkustbanan är en prioriterad fråga och de ser en enorm potential i byggande av ett stationsläge Gävle Västra.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **SJ** anser att det blir en omväg för Ostkustbanan med en helt ny järnvägssträckning västerut för att tre linjer och att det förutsätter att det framtida dubbelspåret förläggs i den västligare korridoren som anges i planen på s 114. Skulle man välja ett ostligare alternativ bör järnvägen ledas ut ur Gävle tätort ungefär i dagens sträckning. Detta för att undvika betydande omväg. Mark måste reserveras för en expansion av Gävle Central.
- **Synskadades riksförbund Gävle** anser att järnvägsstationen behöver utvecklas så att det gör det möjligt att byta från tåg till buss eller taxi på ett enkelt sätt. Önskar också tydligare information vid bytespunkter inom kollektivtrafiken
- **Pronordic AB** anser att satsningar bör göras på lokal spårtrafik när Ostkustbanan får en ny sträckning.

Privatpersoner

- Tätare busstrafik till Norrlandet
- Behåll Ostkustbanan i befintligt läge, cykelbanan mellan Björke och trödje borde fortsätta vidare mot Katrineholm och Hamrånge.
- Vill ha tågstopp i Oslättsfors.
- Dubbelspår västerut.
- Järnvägsnav i Tolvforsskogen är önskvärt.
- ÖP bör beskriva Mackmyra Terminal och dess potential för omlastning.
- Planerar ytterligare ett dubbelspår, förutsätter att gamla dragningen av Bergslagsbanan tas bort snarast efter att den nya dragningen är klar.
- Kan inte kommunen kärva att köpcentrum finansierar bussresor till köpcentrum?
- Skolbussarna kör inte längre till Bysjövägen. Barnen får ta sig 2 km utan belysning och gång- och cykelbana till Vimmersjövägen. Trafikfara.
- Önskar få postnummer för Furuvik som inte är för Skutskär. Med postnummer i Skutskär kan boende i Gävle kommun inte få gratis busskort för pensionärer.
- Koordinera ångbåten Emma med busstrafiken
- Mer samarbete mellan X-Trafik och Perssons bussar och ankommande tåg.
- Ska ord som Gävle kommun en av Sveriges bästa miljökommuner ha en real innebörd ska Bergslagsbanans sträckning ändras i samband med att den norrgående trafiken får ny räls.
- En motorvägshållplats i Forsbacka skulle hjälpa ett fåtal. Alltför långt avstånd till centrum. Låt buss 41 gå genom Forsbacka på lågprioriterade tider med ett fåtal stopp. Detta helt utan kostnad.

- Saknas kollektivtrafik till Iggön. Kan acceptera att det är 7-8 km till hållplatsen men då måste det finnas en pendlarparkering. Vi som bor på landsbygden kan också bidra till en bättre miljö om vi kan åka mer kommunalt.
- Vill ni att folka ska bo i Bergby så bör ni utöka kollektivtrafiken liksom på helger och varför ska det dröja till 2030 för en järnvägsstation.
- Busstrafiken bör gå runt Gävle Strand förbi korpen och upp till Brynäs och Fjällbacken.
- Kommer något ljuddämpande sättas upp om järnvägen och E4 dras om?

Luffart

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** framför att ändringar behöver göras i dokumentet om flygplatsen eftersom det finns ett beslut att den ska läggas ner.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Ny klimatlag träder i kraft 1 januari 2018 och i texten är det därför ändrat att Sveriges ambition är att skapa ett fossilfritt transportsystem senast år 2045 (tidigare 2050).

*Under avsnittet ”**Biltrafik**” är meningen ”Bilpooler, samåkning och autonoma fordon kan vara lösningar för att skapa en tillgänglig och attraktiv stad med människan i fokus” har ersatt ”Bygger vi staden för människor måste det ske på bekostnad av bilen. Bygger vi staden för bilen så sker det på bekostnad av människor”.*

*I avsnittet kring ”**Luftfart**” har texten om Gävle flygplats har ändras i och med att Kommunfullmäktige har tagit beslut att flygplatsen ska läggas ner.*

*I avsnittet kring ”**Viktiga infrastruktursatsningar för väg**” har texten justerats ang beslut om rv 56 som Trafikverket planerar ska tas i slutet av november 2017 samt komplettering att Gävle kommun förordar alternativ 7.2 (det alternativ som i granskningsversionen kallades 7 plus) och åtgärden 15 Mackmyra Trafikplats har justerats. I och med att nya dragningen av rv 56 inte kommer att ansluta till Mackmyra Trafikplats så är det bara mindre åtgärder som kan komma att behövas.*

Teknisk försörjning

VA

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att kommunen bör se över texten så att den är aktuell, t.ex. att det finns en antagen VA-plan (inte att den är under framtagande) samt kort om vad den innehåller.
- Vad gäller utbyggnad av kommunalt VA kopplat till Lagen om allmänna vattentjänster så anser **Länsstyrelsen** att ÖP innehåller en bra beskrivning av hur kommunen arbetar med frågan.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Föreningen Hyttan** anser att den mest angelägna infrastrukturinvesteringen i Axmar bruk rör en tryggad dricksvattenförsörjning. Det krävs för att utveckla orten som regionalt besöksmål och för att kunna locka entreprenörer i besöksnäringen till platsen. Vidare är tillgång till bredband (mer än 100Mbit/s) en nödvändig förutsättning.

Privatpersoner

- Jag tycker att Sikvik och Vårviks området borde byggas ut med kommunalt vatten och avlopp det är mestadels fast boende där nu
- Kommunalt vatten och avlopp till Åbyggeby
- Se till att ledningsnäten för vatten och avlopp blir utbyggd och dimensionerad för den ev. bostadsökningen som ni pratar om för västra delen. I dag går det ju inte att ansluta något större bestånd. Valbo får inte vara någon stoppkloss!

Återvinning

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** nämner att namnet Margretehills avfallsanläggning bör bytas ut mot Forsbacka Miljöcentrum.
- **Länsstyrelsen** nämner även att kommunen kan nämna att det finns en avfallsplan i kommunen samt kort beskrivning om vad den innehåller.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Gästrike Återvinnare** föreslår följande; lyft in avfallsplanen i avsnittet om "Styrdokument" på sid 20-22, att förebygga avfall är det högsta målet i EUs avfallshierarki och bör därför ligga som ett närvarande begrepp och ett krav på den utveckling vi nu stakar ut. Det kan konkret exempelvis innebära kravställningar på upphandlingar och inköp, men även nya flöden som stödjer cirkulära affärsmodeller, se stycket om cirkulär ekonomi.
- **Gästrike Återvinnare** föreslår vissa redaktionella ändringar, se fullständigt yttrande.
- **Gästrike Återvinnare** anser att för att införandet av biogas ska lyckas måste också förutsättningar skapas i den fysiska planeringen för etablering av ett distributionsnät i form av tankställen. Det är också av fundamental betydelse att kommunala fordonsflottor ställs om till biogas. Förutom sopbilarna är stadsbussarna en betydelsefull användare av fordonsgasen.

Privatpersoner

- Sortering/återvinning ska också vara lätt och snyggt.

Förnybar energi

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Försvarmakten** välkomnar den komplettering som införts i översiktsplanen. Det är bra att det har förtydligats att vid etablering av vindkraftverk ska samråd ske med Försvarmakten. För att undvika eventuellt missförstånd med vad som avses med "större" bör "större" strykas från meningen.
- **Länsstyrelsen** påpekar att beträffande biogasanläggningen kommer den att vara färdig under 2017 vilket bidrar till att texten behöver uppdateras.
- Vad gäller minskade utsläpp för hälsosamma livsmiljöer anser **Länsstyrelsen** att materialet bör kompletteras med att kommunen även avser att öka byggande i trä samt att arkitektur bör lämpa sig väl för solcellsinstallationer vid nybyggnation.

Politiska partier

- Nya fossilfria energislag utvecklas och nya fossilfria energislag utvecklas och **Moderaterna** anser att det är fel att i alltför stor utsträckning låsa sig fast vid dagens lösningar, t ex biogas och vindkraft.
- **Miljöpartiet** nämner att enligt statens energiutredning är biogas det mest miljövänliga fordonsbränslet som finns kommersiellt tillgängligt i dagsläget." Det är viktigt att vi satsar fullt ut på detta i Gävle. Kommunens bilar borde i första hand gå på biogas och i andra hand på el.
- **Miljöpartiet** undrar också vad är förutsättningarna för geoenergi i Gävle? Texten bör förtydligas.
- **Miljöpartiet** nämner också att avloppsvärmeåtervinning förespråkas av många konsulter idag. Har det konsekvenser för reningsverkens biologiska steg? Det borde stå något om detta.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Gävle fågelklubb** påpekar att i texten framhålls att kommunen ställer sig positiv till vindkraftsparker vid såväl Storgrundet som Finngrundet. Det senare förvånar Fågelklubben pga dess djurliv både över och under vattenytan.
- **Svea vind Offshore** nämner att i de utpekade riksintresseområdena för vindbruk i havet i Gävle kommun utpekas projektet Utposten såsom utredningsområde och de övriga områdena utpekas såsom riksintresseområden. Det vore önskvärt benämna de övriga två områdena i tillägg också som utredningsområden då de havsbaserade vindkraftsprojekten Utposten II (söder om Storgrundet) och Utknallen (Väster om Finngrundet) utreds nu. Samrådskede har påbörjats för samtliga tre projekt.
- De påpekar även att Gävle kommun skulle kunna utarbeta strategier inom grönt näringsliv såsom det arbetas med begreppet Energibruk i området vid Norrsundet.

Privatpersoner

- Se till att det skrivs in i vindkraftpolicyn att kräva att kontrakt om bygdepeng skrivs i samband med uppförande av vindkraftverk.

Övrigt

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** nämner att Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi "Sverige helt uppkopplat 2025" där det översiktliga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att

det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023. Texten på s. 127 behöver revideras.

- **Svenska kraftnät** uppskattar att det tidigare yttrandet avseende såväl avstånd till som samrådsförfarande vid planering av ny bebyggelse invid kraftledningar och Svenska kraftnäts magnetfältspolicy har beaktats i översiktsplanen. Däremot önskar Svenska kraftnät att det i översiktsplanens kartmaterial framgår vad som är stamnätsledningar.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Gävle Energi** vill poängtera vikten av att hålla säkerhets- och skyddsavstånd till befintliga tekniska anläggningar för infrastruktur, t.ex. kraftvärmeverk, vattenkraftstationer och fördelningsstationer (el). Detta för att minimera risker för störningar vid nyetableringar av bostäder och verksamheter.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Pronordic** påpekar att det går en kraftledning igenom naturreservatet mellan Sättra och Stigslund. Det är en luftledning på 70 kV och Gävle Energi är ägare till ledningen. En kraftledning genom ett naturreservat känns främmande. Kommunen borde verka för att Gävle Energi antingen drar om eller gräver ned ledningen genom naturreservatet och vidare norrut.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

*Avsnitt kring ”**Vatten- och avloppsförsörjning**” har uppdaterats. Nytt strategiskt utredningsområde för nytt reningsverk utpekad runt befintlig anläggning vid Duvbackens avloppsreningsverk.*

*Redaktionella ändringar har gjorts i avsnittet kring ”**Energidistribution**” och antalet elnätsägare har uppdaterats.*

*Under avsnittet ”**Produktion av förnybar energi**” har ny rubrik om geoenergi lagts till i befintlig text. Mindre ändringar kring vindkraft har gjorts för att tillgodose Forsvarsmaktens intressen.*

*I avsnittet ”**Bredband**” har bredbandsstatistik har uppdaterats i diagram och text kring ny bredbandsstrategi har uppdaterats.*

*I övrigt har hänvisningar mot webbkarttjänsten har lagts in och redaktionella ändringar skett i avsnittet kring ”**Återvinning**”.*

Naturresurser

Vatten

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** har lämnat synpunkter på sakfrågor i sitt yttrande men vill särskilt lyfta fram riskerna som planerad bebyggelseutveckling på och i anslutning till Gävle-Valboåsen kan innebära för dricksvattenförsörjningen.
- **Länsstyrelsen** vill lyfta fram vikten av att minimera de negativa riskerna som är kopplade till riksintresset för vattenförsörjning inom kommunen. Frågan om vattenförsörjning och problematik kopplat till denna vid exempelvis en befolkningsökning nämns översiktligt i många olika stycken. Länsstyrelsen ser därför gärna att kommunen konkretiserar detta mer. Kommunen kan eventuellt ha en samlad rubrik där kommunen utvecklar vilka utmaningar kombinationen av ett stort vattenskyddsområde och kommunens exploatering innebär.
- **Länsstyrelsen** nämner att rådande dricksvattensituation försvårar de i ÖP presenterade exploateringsplanerna. Det finns därför anledning att se över lokaliseringarna för ny exploatering för att inte riskera påtaglig skada på riksintresset. Förutom att riksintresset ska skyddas i sin nuvarande kapacitet ska det också vägas in att en ökande befolkning kommer att innebära ett ökat tryck på vattenuttag ur åsen.
- **Länsstyrelsen** nämner att det finns behov att återigen poängtera vikten av att arbetet med att finna en reservvattentäkt fortgår. Detta med tanke på Valboåsens utsatta läge i närheten av både statliga vägar och järnväg. I ÖP finns skrivelser i bland annat översiktsplanens tillhörande miljökonsekvensbeskrivning, med lydelse om att begränsa och försvåra vidare exploatering inom vattenskyddsområdet. Detta är positivt ur miljösynpunkt. Det förutsätts dock att det även fortsättningsvis finns möjlighet till normal drift och underhåll samt utveckling av väg och järnväg. Detta blir särskilt viktigt i de fall kommunen, på grund av en framtida utbyggnad, medverkar till att kapacitets brist på statlig infrastruktur uppstår.
- **Länsstyrelsen** nämner att i december 2016 beslutades om ett nytt åtgärdsprogram samt förvaltningsplan. På s. 165 i planbeskrivningen bör kommunen referera till dessa. Det hänvisas till stycket om naturresurser för att där läsa mer om MKN vatten. I stycket om naturresurser framgår det att "Exploatering inte får medföra att vattenförekomstens status försämras". Vattendirektivet är aningen strängare än så och exploatering får inte förhindra att normen nås, det innebär att exploatering ska anpassas så att God status kan nås inom utsatt tidsfrist. Vad beträffar MKN vatten bör kommunen vara tydligare i sitt resonemang i planbeskrivningen.
- **Länsstyrelsen** nämner att precis som lyfts i ÖP finns inga reservvattentäkter i Gävle och det är mycket svårt att hitta stöd för ny produktion av dricksvatten. Detta lyfts till viss del i ÖP vilket Länsstyrelsen anser är bra. Men det bör lyftas mer.
- **Länsstyrelsen** anser att till följd av den information som finns om dricksvattensituationen så föreslås att det ska upprättas ett tematiskt tillägg för dricksvattenresursen.
- **Länsstyrelsen** påtalar en del redaktionella ändringar kring vatten som naturresurs, se länsstyrelsens yttrande.
- **Trafikverket** vill återigen poängtera vikten av att arbetet med att finna en reservvattentäkt fortgår. Detta med tanke på Valboåsens utsatta läge i närheten av både väg och järnväg. Trafikverket förutsätter att vi även fortsättningsvis har möjlighet till normal drift och underhåll samt utveckling av väg och järnväg.

- **Sandvikens kommun** vill belysa att skyddsområde för ytvattentäkt Öjaren till stor del går in i Gävle kommun. Det är viktigt med samverkan i hanteringen av frågorna som berör vattenskyddsområdet.

Politiska partier

- **Socialdemokraterna** anser att vi måste ha ett hållbart vattensystem i en växande kommun. Vi ligger i dag på gränsen till brist på råvatten. Vi tycker därför att det är mycket bra att vi gräver ihop med Älvkarleby. Vi ser också att det är viktigt att iakttäta stor försiktighet gällande Valboåsen. Kanske kan sjukhusets framtida utbredning riktas mot Gävle västra och bort från vattenskyddsområdet.
- **Socialdemokraterna** anser att kommunen behöver planera för och hitta ett bra läge för nytt avloppsverk.
- **Miljöpartiet** anser att man skall börja med att angripa problemet vid källan, dvs vidta åtgärder för att minska vattenförbrukningen och gärna återanvända tex gråvatten. Man bör hantera vattenfrågan på samma sätt som avfallshanteringen.

Privatpersoner

- Gävle behöver minst två bra vattentäkter som oberoende av varandra kan försörja hela Gävle med vatten.
- Köp upp mark på vattentäkten i Valbo och ändra användningssättet
- Vatten som naturresurs borde ha liknande resurshushållningstrappa som avfall.

Jordbruksmark

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** vill upplysa om att det inom länet endast finns 4% brukningsbar jordbruksmark, och en del av denna finns inom Gävle kommun vilket gör den till en mycket begränsad resurs att värna om.

Politiska partier

- **Vänsterpartiet** anser att odlingslotter och kolonilotter bör finnas med i den fortsatta planeringen.
- **Miljöpartiet** anser att ÖP måste tydligare betona vikten av att inte exploatera befintlig åkermark och ge möjlighet att i framtiden kunna återskapa odlingsbar mark, liksom tydliggöra riskerna med en så stor import av livsmedel som idag. Vi har stora behov av att öka vår egen matproduktion. Antalet jordbruksproducenter behöver bli fler, och de som finns behöver få bättre förutsättningar.
- **Miljöpartiet** anser även att ÖP 2030 saknar riktlinjer för klimatanpassning vad gäller bevarandet av åkermark och ökad sårbarhet vad gäller Livsmedelsförsörjningen. Ska självförsörjningsgraden av livsmedel öka i Sverige och i länet som regeringen lagt en proposition om, måste fler jordbruksföretag etableras, all produktiv jordbruksmark värnas, och åkermark som nu ligger i träda tas i anspråk.
- **Miljöpartiet** nämner också att kommunen bör tydliggöra än mer att jordbruksmarken inte bara behöver sparas, utan också brukas. Kommunen bör vara en aktiv part för att öka andelen lokala livsmedelsproducenter genom näringslivsrådgivning, stöd för en levande landsbygd och strategier för att tillhandahålla annan mark än jordbruksmark för byggnation.
- **Kristdemokraterna** påpekar att med den kommande klimatförändringen är det inte troligt att vi i Sverige som idag kan fortsätta att importera ca 50 % av vårt livsmedelsbehov. Därför måste vi bevara den jordbruksmark som finns kvar idag och helst återskapa den förlorade jordbruksmarken.
- Det förslag som beskriver prioriteringsgrunder för exploatering kan vi som **Liberale** acceptera, dock vill vi förtydliga att brukningsvärd jordbruksmark inte går att återställa om det ianspråk tas.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Naturskyddsföreningen** anser att det i Översiktsplan Gävle kommun 2030 saknas riktlinjer för klimatanpassning gällande bevarandet av åkermark. Det är en stor brist och kan vara betydelsefullt för framtiden.
- **LRF kommungrupp** vill framhålla att det ur de gröna näringarnas perspektiv finns det mycket i översiktsplanen som är bra. Vad vi vet har man från Gävle kommuns sida tidigare inte varit så här pass tydlig om jordbruk i en översiktsplan. Det är även bra att delar av ÖP2030 bygger på Miljöbalkens 3 kap § 4 men kanske borde man hänvisa till detta också för att få mer kraft.
- **LRF kommungrupp** anser också att även om prioriteringsgrunderna är ett stort steg i rätt riktning (något vi uppskattar) efterfrågar vi ett större skydd för jordbruksmark än vad som finns i ÖP2030.
- **LRF kommungrupp** påpekar även att flera jordbruksföretag i kommunen (framför allt i Valbo och Hedesunda) har idag problematiska situationer där strategiskt viktig jordbruksmark exploateras. Vi anser Gävle kommun i dessa fall (i alla fall fram tills nu) har lyssnat alltför mycket på exploatörernas intresse och inte sett långsiktigt på markanvändningen.
- **Ängsbergs gård** påpekar att eftersom Gävle kommunstyrelse under 2016 tog beslutet att stoppa vidare exploatering av jordbruksmarken öster om Valsjöbäcken (Valbo köpstad) anser vi att ÖP2030 också borde klargöra detta så aktuell jordbruksmark skyddas och vi fortsatt kan bedriva vår mjölkgård.
- **Mat-Stad-Land inom Omställning Gävle** anser att jordbruket inte i "första hand ska betraktas ur näringslivssynpunkt" (sid 143), då detta att enbart bedöma jordbruket ur näringslivssynpunkt, f.n. leder till allt större enheter med större och tyngre maskiner, mer konstgödsel och kemisk bekämpning av både bra och dåliga insekter och sjukdomar.
- **Mat-Stad-Land inom Omställning Gävle** anser även att lösningen är MINDRE jordbruksenheter, som snabbare och lättare kan anpassa sig till ändrade omständigheter. Småbönder som odlar hållbart, ekologiskt, bygger upp sin jord med mindre bearbetning, naturlig gödsel, är noga med växtföljden för att minska risken för sjukdomar, och ökad skörd. Detta ger även bättre dränering och rikare mikroliv i jorden, vilket också bidrar till ökad skörd.
- **Mat-Stad-Land inom Omställning Gävle** hävdar också att ur folkhälsosynpunkt, och klimathänsyn, bör den nuvarande köttkonsumtionen minska till hälften, vilket skulle leda till att mer åkermark skulle kunna användas till att producera livsmedel direkt till människor istället för till foder åt djur.
- **Mat-Stad-Land inom Omställning Gävle** påpekar också att MSB och Länsstyrelsen betonar vikten av att öka vår självförsörjningsgrad och satsa på ett hållbart jordbruk.
- **Pronordic AB** anser vid bedömningen av om jordbruksmarken ska tas i anspråk måste fastighetsägarens uppfattning i frågan väga tungt. Det vore klokare att inte ha en fullt så rigid skrivning om bebyggelse på jordbruksmark utan att man gör en mer fri bedömning i det enskilda fallet. Det finns inget självändamål att bygga på jordbruksmark, men i en större exploatering kan det mycket väl behöva exploateras på en del jordbruksmark.

Privatpersoner

- Ta bort de brasklappar som gör det möjligt att exploatera jordbruksmark. Valbo köpcentrum är tillräckligt stort och bör inte växa mer. Tvärtom bör den externa handel som leder till bilberoende begränsas i framtiden.
- Följ det uppsatta miljöstrategiska programmet och gör på allvar verklighet av formuleringen om att odlingsmark uteslutande och endast ska exploateras när alla andra alternativ prövats. Detta följs inte idag och planförslaget bör förtydligas på den punkten.

- Ordet "värdefull" bör tas bort i anslutning till "jordbruksmark". Detta värderande ord antyder att det finns "icke värdefull" jordbruksmark och öppnar för godtycklig exploatering.
- Vi uppskattar mycket det fokus som finns på vattnet som naturresurs och vill att även vår matjord ska ses som en naturresurs. Och att odlandet av mat inte är som vilken varuproduktion som helst.

Övrigt

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** påpekar att en förändring i lagstiftningen som trädde ikraft den 1/1 2017 gör att texten i faktarutan om torvtäkter (längst ner på s. 139) behöver ändras så att det står följande: "Energitorvtäkterna och materialtorvtäkterna prövas enligt miljöbalken //...//".

Politiska partier

- **Miljöpartiet** anser sammantaget att det är ytterst olämpligt med gruvsdrift i området intill Storsjön

Privatpersoner

- I avsnittet om råvarutillgångar nämns vad gäller grus och bergtäkter kravet på återställning, medan det förefaller oklart hur utbrutna torvtäkter ska behandlas.
- Översiktsplanen bör lyfta fram skogsbrukets nyttor.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Förtydligande texter under "**Vatten som naturresurs**". Nya rubriker "Dricksvattenförsörjning", "Robust dricksvattenförsörjning", "Utmaningar kopplat till dricksvattenförsörjning" och "Utredningsområden för vattenförsörjningsanläggningar"

Uppdateringar i texter och förtydliganden i avsnitt kring robust dricksvattenförsörjning. Uppdatering av texter om nuläge för vatten som naturresurs, bland annat kring miljökvalitetsnormer.

Redaktionell ändring kring miljökvalitetsnormer, att "inte förhindra att normen nås".

Redaktionella ändringar i text om "**Torvtäkter**".

Avsnittet "**Skogsbruk**" har kompletterats med ny text som beskriver det huvudsakliga innehållet i kommunens nyligen antagna skogspolicy – övergripande mål, målpreciseringar samt skötselriktlinjer för det egna skogsinnehavet.

Ny text som beskriver hanteringen av kommunägda skogsområden som har höga naturvärden men som saknar formellt skydd (s k frivilliga avsättningar eller NO/NS-områden)

Redaktionell ändring i första riktlinjen under jordbruksmark.

Miljö- och riskfaktorer

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser vidare att avsnittet om förorenade områden har flera brister. De saknar en bedömning av hur stort behovet sammantaget är till följd av planen att utföra de undersökningar och vilka avhjälpande åtgärder som behövs. De föreslår att kommunen ska peka ut fler förorenade områden och visa bedömning av behovet av utredningar och vilka åtgärder som behöver genomföras just där, arbeta med alla förorenade områden som en helhet i en handlingsplan eller strategi och komplettera ÖP med en hänvisning till var informationen om förorenade områden finns i webbkarttjänsten.
- **Länsstyrelsen/SGI** anser att vid i alla bygglov och i alla detaljplaner i hela kommunen ska det krävas att geotekniska säkerhetsfrågor är uppmärksammade.
- **Länsstyrelsen** vill att kommunen förtydligar ursprung, tolkning och användning av stabiliseringskarteringen i webbkarttjänsten.
- **Länsstyrelsen** har förslag på annan text om buller och vill ha förtydligande i texten om ”radonskyddat” och ”radonsäkert” byggande.
- **Länsstyrelsen** vill också att kommunen gör ett tillägg under faktorer som påverkar kommunens planering med faktorn ”ingen reservvattentäkt”.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Gästrike räddningstjänst** framför att i avsnitt Fartygstrafik i hamnarna och inom farleder: ”Sjöfartsverket reglerar säkerheten för sjöfartens infrastruktur. Gästrike räddningstjänst och Kustbevakningen ansvarar för att avgränsa och minska spridningen av farliga ämnen som läcker ut i samband med olyckor.” Ordet ansvarar bör bytas ut till samverkar då huvudansvaret för att avgränsa och minimera spridningen ligger på läckande fartyget.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Elöverkänsligas Förening i Gävleborg** anser att Gävle kommun ska skydda ett område med låg påverkan från alla slags strålning på lång sikt för boende. Det är kommunens skyldighet att ansvara för alla som bor inom kommunen, elöverkänsliga är inget undantag. På vilka fakta baseras kommunens bedömning att Gävle kommun inte har några områden som kan klassas som lågstrålning?

Privatpersoner

- Bygg klart saknade delar av ”ringleden”. Privatpersoner måste få bättre möjligheter till återvinning, bättre cykelvägar och anta hårdare miljömål. Samma person anser att stödet till Högskolan ska öka.
- Minskad biltrafik innebär bättre folkhälsa och bättre miljö i centrala staden. Vill veta mer vilka åtgärder Gävle kommun gör för att uppnå det?
- Kommunen har i ÖP har tappat den del av hållbarhet som rör matproduktion, levande landsbygd, biologisk mångfald och möjligheterna till egen odling av livsmedel.
- Kommunen ska kräva att allt byggande ska vara ekologiskt och att bygglovhandläggare ska utbildas så även enskilt byggande blir ekologiskt.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

I avsnittet **"Buller"** har ändring gjorts enligt länsstyrelsens förslag. Justering av text kring Gävle flygplats har ändras i och med att Kommunfullmäktige har tagit beslut att flygplatsen ska läggas ner och ansökan om upphävande av miljötillstånd för flygverksamhet har gjorts.

Texten om samverkan vid olyckor till sjöss under **"Farligt gods"** är ändrad enligt Räddningstjänstens önskemål.

Under **"Erosion, ras och skred"** har en ny riktlinje förts in för att säkerställa att geotekniska säkerhetsfrågor är klarlagda vid detaljplanering. Ingen ändring om stabiliseringszoner i webbkarttjänsten.

I avsnittet **"Förorenad områden"** har Länsstyrelsens synpunkter vad gäller förorenade områden har tillmötesgått vad gäller kartor. Karta över Potentiellt förorenad markområden har tillkommit. Övriga synpunkter lämnas utan förändring men med förtydligande i texten.

Frågan om saknaden av reservvattentäkt finns med i inledning till avsnittet som en förutsättning.

Ingen ändring av texten om skyddande av områden för bosättning för elöverkänsliga i avsnittet **"Elektromagnetiska fält och lågstrålande områden"**.

Privatpersoner har haft flera synpunkter på olika miljöfrågor. Flera av dessa återfinns i andra kapitel än miljö- och riskfaktorer och har behandlats där.

I övrigt har mindre förändringar i texten, tillägg av en karta och några figurer gjorts för att förenkla och förtydliga dokumentet.

Riksintressen

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen Gävleborg** påpekar att den geografiska avgränsningen för riksintresse friluftsliv Nedre Dalälvsområdet reviderades 21 april 2016. Den gräns som redovisas i översiktsplanens kartor stämmer inte i sin nuvarande form.

Politiska partier

- **Moderaterna** anser att det stora antalet områden som har utnämnts till Riksintressen är hämmande för tillväxten när det gäller bostadsbyggande och företagsetableringar. Kommunen bör t ex via SKL arbeta för att minska antalet.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Föreningen Hyttan** anser att Axmar bruk bör bli ett riksintresse för kulturmiljövården.

Gävle kommuns kommentarer

Kartan som visar riksintresse för friluftsliv har uppdaterats enligt länsstyrelsens synpunkt.

Kap Geografiska fördjupningsområden

Kust och hav

Satsningar på Friluftsliv, Fritidsaktiviteter och besöksmål vid kusten

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** vill att kommunen förtydligar att en landpassage är det som avses vid Iggön/Strömsundet.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Kultur och fritidsnämnden** lyfter frågan kring samarbete kring utveckling av LIS och kusten.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Naturkraft Gästrikland** önskar att öppnandet av gamla paddlingsfarleden Strömsundet prioriteras. Kustens kulturhistoriska värden bör lyftas fram i form av konkreta attraktioner.
- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** vill att frågan om inomskärsled för småbåtstrafik bör prövas.

Privatpersoner

- Gävle kommun bör satsa på att erbjuda mer attraktivt friluftsliv inom vår egen kommun. Våra grannkommuner är bättre än oss. Jämför Parkbadet-Fjärran höjder, Aktivitetsområden bla. MTB/cykel Högbo-Hemlingby. Kanotleder. Långfärdsskridskor.
- Gåsholma, Axmarby och Skatudden bör pekas ut som kustnära besöksmål. Gävle kommuns bästa kustnära promenadstråk, 4 km mellan badplatsen och Skatuddens spets.

Miljö

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** vill att statusklassificering för Trödje-Hilleviksfjärden och Yttre fjärden ses över så att det stämmer med VISS. Kemisk status och överskridande ämnen bör redovisas i planen.
- **Länsstyrelsen** vill att planen samordnas med kommunens oljeskyddsplan avseende skyddsvärda intressen.

Kulturmiljö vid kusten

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Hembygdsföreningen Gävle Gille** vill att kommunen tar fram en strategi för att bevara fiskelägen och sjöbodarna. Föreningen vill att sjöbodarna ska få användas som fritidshus för att kunna bevaras.

Intressekonflikter - Naturvärden

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Gävle Fågelklubb** anser att det finns en motsättning mellan satsningar på friluftslivet och föreslagen byggnation på ena sidan och naturvärden på andra sidan. Fågelklubben önskar beskrivningar av ornitologiska värden. Fågelklubben tolkar planen som en satsning på mängder av nyanlagda faciliteter som stör attraktionsvärden i skärgården. Fågelklubben bidrar med en hel del platsspecifikt kunskapsunderlag om häckplatser, populationer etc. Klubben vill i planen se mer kunskapsunderlag om skärgårdens djurliv samt en konsekvensbedömning av fågelförekomst för varje föreslaget exploateringsföretag.
- **Gävle fågelklubb** är negativ till vindkraft på Finngrundet.

- **Gävle fågelklubb** anser att det är oklara kriterier för områden av särskilt intresse för friluftslivet.

Privatperson

- Ytterligare byggnation kommer att medföra extra tryck på hamnar och stränder vilket inverkar negativt på den unika kulturmiljön och djurlivet.

Byggnad vid kusten

Privatpersoner

- En husbåtshamn saknas i Gävle.
- Vi vill inte ha byggnation vid Lilluddsvägen som visas i Norrlandets ÖP. Och frågar sig dessutom om kommunen kommer att bekosta muddring som behövs för att få tillstånd bad och båtplats.
- Önskemål om ställningstagande till försiktig utbyggnad i befintlig bebyggelse även mellan Gävle och Hamrångebygden, tex Björke och Trödje.

Gävle kommuns kommentarer

Översiktsplanen har förtydligats i avsnitt ”Inomskärsled för fritidsbåtar” kring med att det är en landpassage som avses vid Iggön/Strömsundet, med i- och urläggingsplatser för kanot/kajak, med stig emellan som underlättar passage.

VISS är ett viktigt planeringsunderlag. Det redovisas kommunövergripande under kapitlet naturresurser. Kommunen hade i granskningsversionen nämnt VISS och kemisk status under samtliga ”Delområden” i Kust- och havskapitlet. Det är nu ändrat så att det framgår en generell bild av hur Miljö kvalitetsnormerna för ekologisk- och kemisk status är.

Kommunen anser att ornitologiska värden är en del av de naturvärden som alltid vägs in i beslut kring exploatering. Översiktsplanen har i ”Delområden” kompletteras med viss information kring fågellivet. Kommunen ser gärna ett fortsatt samarbete med Gävle fågelklubb för att ytterligare förstärka planeringsunderlaget kring ornitologiska värden. Se även kommentar kring ornitologiska värden under Friluftsliv och Vindkraft.

Nedan följer kommentarer till yttrandena:

- *Kommunen anser också att det är viktigt med samverkan mellan förvaltningar för att genomföra planen. För exemplet LIS och Kust- och Havskapitlet är samverkan med Kultur och fritidsnämnd och Samhällsbyggnadsförvaltningen nödvändig. Detta styrs dock inte i översiktsplanen.*
- *Ett förverkligande av en inomskärsled för småbåtar kommer att prövas i samband med KOMPIS-projektet.*
- *Det är långt ifrån alla besöksmål som markerats i översiktsplanen. De som valts ut är de som har störst regional betydelse.*
- *En utveckling av friluftaktiviteter inom en växande kommun är nödvändig. Kommunen ser även kringliggande kommuners framgångsrika satsningar inom fritidsaktiviteter som stora fördelar för kommunens invånare.*
- *Oljeskyddsplanen har redovisats under en egen rubrik i kapitlet Kust och Hav.*
- *Se kommentar kring fiskelägen och sjöbodar under kapitlet Kulturmiljö.*

- *Att kommunen växer i invånarantal medför efterfrågan på fler bostäder men också efterfrågan på tätortsnära natur. Gävle kommuns skärgård är en stor tillgång för såväl invånare och besökare. Bebyggelse vid kusten ska inte ske på bekostnad av de värden som finns på platsen liksom natur och kulturmiljövärden, detta förtydligas i Översiktsplanens riktlinjer.*
- *Bostäder och hamnlägen vid Lulluddsvägen ingår i Fördjupad översiktsplan för Norrlandet antaget av Kommunfullmäktige 26 mars 2012 som fortsätter att gälla även efter antagandet av denna kommunövergripande Översiktsplan.*
- *Frågan om husbåthamn är för detaljerad i kommunövergripande översiktsplan, frågan kan komma att belysas i tematiskt tillägg för staden.*
- *Försiktig utbyggnad tex mellan Björke och Trödje medges i förslaget till Översiktsplan, det anges i Riktlinjer för bebyggd miljö "Bebyggelseutveckling i landsbygd"*

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** vill i sitt yttrande särskilt lyfta fram bl a konflikter mellan landsbygdsutveckling i strandnära lägen och oexploaterade områden.
- **Länsstyrelsen** anser att det är svårt att förena målet att vara en av Sveriges bästa miljökommuner när kommunen samtidigt väljer att lyfta bort ett av de kriterier som kommunen tidigare har valt att använda i sitt arbete med LIS-områdena, dvs närhet till kollektivtrafik.
- **Länsstyrelsen** är överens med kommunen avseende utbyggnad av LIS inom områdena LIS 1 (Axmar bruk), LIS 2.1-3 (Axmar by), LIS 3.3 (Saltarsfjärden), LIS 4.1 (Norrundet), LIS 4.3 (Hamrångefjärden), LIS 6.1 (Storsjön), LIS 7 (Åsbyvallen vid Fäbodsjön), LIS 10.1 (Ön) och LIS 12.1-2 (Hällskog).
- **Länsstyrelsen** konstaterar att LIS 3.1 (Fårholmen) har arbetats om sedan samrådet genom att kommunen har ändrat från bostäder till verksamheter samt att området nu är mindre i omfattning. Länsstyrelsen har inga ytterligare synpunkter och är överens med kommunen avseende utbyggnad av LIS inom detta område.
- **Länsstyrelsen** anser att LIS 3.2 (Fårholmen) inte är lämpligt för LIS eftersom det inte uppfyller kriterierna för utpekande. Länsstyrelsen anser att det är fortsatt tveksamt om ny bebyggelse kan bidra till utvecklingen av landsbygden i detta läge då det inte ligger nära befintlig bebyggelse och kollektivtrafik saknas.
- **Länsstyrelsen** konstaterar att kommunen i granskningshandlingarna ändrat markanvändningen för LIS 3.4 från bostäder till verksamheter men att området i sin helhet ligger inom länsstyrelsens planerade naturreservat. Länsstyrelsen anser att det är svårt att förena naturskyddsintresset av att behålla en oexploaterad skärgård med etableringen av ett centralt beläget LIS-område. Länsstyrelsen anser att området inte är lämpligt för LIS.
- **Länsstyrelsen** konstaterar att den östra delen av LIS 4.2 (Hamrångefjärden) har arbetats bort så att nyckelbiotopen undantas. Länsstyrelsen har därför inte några ytterligare synpunkter och är överens med kommunen avseende utbyggnad av LIS inom detta område.
- **Länsstyrelsen** ställer sig fortsatt tveksam till en etablering vid Skäggaren (LIS 5) då sjön är relativt oexploaterad. Länsstyrelsen anser att om området ska pekas

ut för LIS bör bebyggelsen läggas i anslutning till befintlig väg och bebyggelse. Föreslaget område bör justeras åt väster.

- **Länsstyrelsen** påpekar att man i samrådet upplyste om att LIS 6.2-3 (områden kring Gavleåns utlopp i Storsjön) kan vara lämpliga om en zon undantas för att tillgodose det lokala rekreationsintresset. Detta har kommunen inte gjort till granskningsskedet och Länsstyrelsen anser att de med nuvarande utformning inte är lämpliga. Om kommunen lägger in en zon på 25 meter mellan strandlinjen och LIS-områdena kan Länsstyrelsen anse att de är mer lämpliga för LIS.
- **Länsstyrelsen** konstaterar att kommunen sedan samrådet lagt till två områden i Forsbacka, vid Gavleåns östra strand (LIS 6.4-5). Områdena är helt oexploaterade och det är även tveksamt om ny bebyggelse kan bidra till utvecklingen av landsbygden i detta läge då det inte ligger nära befintlig bebyggelse, det saknas tillfartsväg till området från Forsbacka samt att området saknar kollektivtrafik. Områdena ligger inom ett område som är utpekat som skyddsvärt. Kommunen beskriver att området först ska komma att bebyggas efter att Forsbacka har byggts ut mot det aktuella området. Det saknas ett tydligt resonemang gällande huruvida områdena kommer att bidra till en utveckling av landsbygden, i detta fall Forsbacka. Med anledning av skälen ovan motsätter sig Länsstyrelsen de båda områdena för LIS.
- **Länsstyrelsen** vidhåller tidigare synpunkter från samrådsskedet vad gäller LIS 8 (Kågbo). Länsstyrelsen anser att området kan vara lämpligt för utbyggnad av LIS om det sker via en försiktig utbyggnad på en mindre yta. Den yta som kommunen föreslår överlappar kommunens eget karaktärsområde något. Länsstyrelsen ställer sig positiv till en försiktig utbyggnad av området utanför strandskyddat område.
- **Länsstyrelsen** har tidigare under samrådet motsatt sig LIS 9 (Ålbo) bl a mot bakgrund av att området utgörs av en stor andel jordbruksmark samt att det i stort sett är orört. Länsstyrelsen konstaterar att kommunen sedan samrådet endast har kompletterat texten med att jordbruksmark ska bevaras och inte får bebyggas. Detta är enligt Länsstyrelsen inte tillräckligt och Länsstyrelsen anser att området fortsatt ska justeras eller att det ska utgå helt. Om kommunen kan justera området så att jordbruksmark och strandnära mark undantas samt att området planläggs för mindre gårdar med glesbygdskaraktär och odlingsmöjligheter kan området eventuellt accepteras.
- **Länsstyrelsen** fasthåller tidigare lämnade synpunkter när det gäller LIS 10.2 (Ön). Området är idag helt orört och skogsbeväxt. Inom området finns en fornlämning i form av en fångstgrop, samt en fyndplats för slagg. Då området i stort är rikt på forn- och kulturlämningar är risken stor att ytterligare ännu ej upptäckta lämningar finns inom området. Precis som framhålls i översiktsplanen är det viktigt att utreda hur landskapsbilden och riksintresse kulturmiljö skulle komma att påverkas vid en exploatering av platsen. Området ansluter inte till samlad bebyggelse. Enstaka gårdar finns. Mot bakgrund av behoven att utveckla Hedesunda kan Länsstyrelsen acceptera bebyggelse på Ön om det görs med hänsynstagande till de stora värdena som finns här med avseende på natur och kultur samt karaktären på befintlig bebyggelse.
- **Länsstyrelsen** står fast vid de tidigare lämnade synpunkterna när det gäller LIS 11 (Hadeholm) och anser att området kan tillåtas för verksamheter för friluftsliv och turism i mindre skala, exempelvis sportfiske. Området får inte privatiseras för boende, fritidshus eller större anläggningar. Dessutom anser Länsstyrelsen att konferensverksamhet inte är en lämplig verksamhet och att fisketurism kan ske i liten skala.
- **Länsstyrelsen** konstaterar att kommunen i granskningsskedet lagt till tre nya områden på Eskön (LIS 13.1-3). Områdena ligger på gränsen till

riksintresseområdet för naturvård och är mycket känsliga för exploatering eftersom de berör ett av länets viktigaste marina grundområden. De marina värdena, som omfattar både vegetation och fiskföryngring, är väl dokumenterade. I närheten av dessa planeras Harkskärsfjärdens naturreservat. En strandnära exploatering i strandnära lägen utöver den redan planlagda, riskerar att långsiktigt påverka de marina värdena.

- **Länsstyrelsen** anser angående LIS 13.1 att en mycket begränsad kompletterande exploatering med ett par hus gör liten skillnad men att en komplettering i första hand bör göras analogt med den befintliga detaljplanen och förläggas på ovansidan av Utskärsvägen.
- **Länsstyrelsen** bedömer att LIS 13.2 är olämpligt för exploatering med hänvisning till de dokumenterat höga marina värdena i anslutning till området. Området tar också strand i anspråk som är tillgänglig för allmänheten. Länsstyrelsen anser att det finns goda möjligheter för kommunen att förlägga området med samma typ av verksamheter på den norra sidan av Utskärsvägen för att samla bebyggelsen med den som redan planlagts i området och för gärna en dialog med kommunen gällande detta.
- **Länsstyrelsen** anser att den idag orörda ön Verkviksrevet inte är lämplig som LIS-område (LIS 13.3). Välskötta anordningar för friluftsliv med grillplatser och vindskydd finns redan längs Esköstigen, en kilometer väster om ön. Om det ur naturvårdssynpunkt visar sig vara lämpligt med en enklare rastplats på ön bör denna kunna ordnas utan att området anges som LIS-område för verksamheter.
- **Länsstyrelsen** påpekar att utpekade LIS-områden i en antagen översiktsplan kan användas som skäl för upphävande av strandskydd vid detaljplanering och vid dispensgivning. Det förutsätter dock att kommunen och Länsstyrelsen i översiktsplanarbetet har gjort samma bedömningar.
- **Region Gävleborg** påpekar att vissa utpekade LIS-områden har mycket dålig koppling till kollektivtrafiken.
- **Sandvikens kommun** nämner inte LIS i sitt yttrande men anser att Gävle kommuns planer på att satsa på nya bostäder i Forsbacka är något som går i enlighet med Sandvikens kommuns planer att växa mot Gävle, vilket kan tolkas som att man ställer sig positivt till LIS-områdena 6.1-6.5.

Gävle kommun, nämnder, kommunala förvaltningar och bolag

- **Samhällsbyggnadsnämnden** anser att Gävle har en unik möjlighet vad gäller landsbygdsutveckling i strandnära läge, eftersom LIS-områden får utpekas utefter hela kusten i Gävle, men däremot inte söder om Forsmark. Många av de LIS-områden som föreslås i översiktsplanen kommer av olika anledningar inte att genomföras. Därför bör fler LIS-områden utpekas och det ska inte finnas något krav på kollektivtrafik. Regeringen har aviserat att man avser att föreslå förändringar i syfte att ytterligare främja landsbygdsutveckling i områden med god tillgång på stränder. I detta sammanhang bör Gävle kommun stå väl rustad.
- **Samhällsbyggnadsnämnden** anser att översiktsplanen är alltför detaljerad vad gäller reglering av byggandet. Detaljerna bör hänskjutas till detaljplaneskedet. Ett exempel är LIS-områden, där det i nuvarande förslag finns riktlinjer om övernattningsstugor, arkeologisk utgrävning samt utbyggnadsetapper. Översiktsplanen anses generellt vara alltför detaljerad, t ex är de angivna riktlinjerna för LIS-områden helt onödiga.
- **Gavlegårdarna** ser positivt på de ändrade/lättade förutsättningarna för LIS.

Politiska partier

- **Gävle moderata partiförening** anser att översiktsplanen är alltför detaljerad, speciellt i avsnittet om LIS-områden. Detaljer som bör utgå och som i stället ska regleras i detaljplanen är om områdena ska bebyggas med bostäder eller verksamheter, permanentbebyggelse eller fritidsbebyggelse, maxavstånd till

befintlig bebyggelse och detaljer som att man bara får uppföra enstaka övernattningsstugor.

- **Gävle moderata partiförening** anser att krav på arkeologiska utgrävningar i *samtliga* LIS-områden är orimliga och bör utgå.
- **Gävle moderata partiförening** anser att kommunen har konkurrensmässiga fördelar med LIS-områden som inte finns söder om Forsmark. Fler LIS-områden än de som föreslås i översiktsplanen bör inrättas i attraktiva lägen även vid sjöar och vattendrag.
- **Liberalerna i Gävle** anser att kust och hav på olika sätt ska vara tillgängliga för alla och att det är viktigt att LIS-områden kan utvecklas på många sätt. För att möjliggöra detta måste aktuella markägare tidigt vara med i planeringen.
- **Kristdemokraterna i Gävle** anser att för att ett LIS-område ska kunna pekas ut, ska ett generellt krav på närhet till kollektivtrafik finnas om vi ska nå målet att Gävle ska vara Sveriges miljöbästa kommun. Det är viktigt att meningen med strandskyddet och allemansrätten tydligt framkommer och tas hänsyn till i utpekanden av LIS-områden.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **Hedesunda camping** oroar sig för att det utpekade LIS-området för verksamheter på Ön (LIS 10.1) intill nuvarande camping kan leda till att en ny aktör utvecklar en turismverksamhet på den plats som idag nyttjas som strövområde för campingens gäster. Campinggästerna har nu en känsla av att de befinner sig mitt i naturen och campingägaren är rädd för att den känslan kommer att försvinna. Man oroar sig för att campingen blir granne med en stugby och att folk inte längre får plats för att rasta hunden eller ta en promenad i skogen. Det är naturligtvis bra om kommunen kan hjälpa campingen att utvecklas (campingen hävdar att man vet vad som är viktigt för de egna gästerna och skulle aldrig bygga och utveckla verksamheten så att värdena förstörs), men när en annan aktör kan köpa marken och bygga precis intill blir det inte bra.
- **Hedesunda camping** oroar sig för att det utpekade LIS-området för bostäder på Ön (LIS 10.2) kommer att leda till att alla promenadstigar försvinner. Så länge promenadstigar bevaras har man inget emot att det byggs.
- **Föreningen Hyttan** anser att LIS-området Axmar bruk (LIS 1) är ett mycket bra förslag som ligger helt i linje med de ansträngningar som görs och planeras i Axmar bruk redan idag. I avsnittet om föreslagna LIS-områden ges en bra beskrivning av Axmar bruk och dess förutsättningar.
- **Mackmyra Bruk** anser att översiktsplanen argumenterar emot LIS 6.4 och 6.5 med en felaktig hänvisning till "höga naturvärden". Just denna strandsträcka (alltså söder om E16) är enligt länsstyrelsens karta över naturvärden utan "höga naturvärden". Översiktsplanens text är alltså en överdrift. Den nämnda gamla boplatsen är beränsad och ska bevaras som en attraktion. Den begränsade sumpskogen och myren ska naturligtvis inte heller användas för byggande. Översvämningsrisken gäller ej områden för bebyggelse. Vi har samarbete med MSB (Myndigheten för Samhällsberedskap) och Gävle Energi i sådana frågor. LIS-områdena 6.4 och 6.5 uppfyller alla kriterier, förutom 200-metersregeln, och bör accepteras för LIS.
- **Mackmyra Bruk** anser att stränderna bör öppnas upp i enlighet med LIS-förslaget för att motverka att friluftslivet tyvärr minskar.
- **Gävle fågelklubb** anser att det finns ett motstridigt intresse mellan naturvård å ena sidan och upprättande av ny kustnära bebyggelse och intensifierat kustnära friluftsliv å andra sidan. Föreningen nämner aldrig LIS i sitt yttrande, men man kan ändå utläsa en oro för hur nya bostäder och/eller verksamheter vid Axmar bruk (LIS 1), Fårholmen, Saltarsfjärden, Lindön (LIS 3.1-4) och Eskön (LIS 13.1-3) kommer att påverka sjöfågellivet.

- **Kustnära bostäder i Gävleborg** anser att inriktningen att kunna etablera ca två friliggande villor i LIS-område 13.1 (Eskön) är bra. Villorna kommer underlätta att möjliggöra verksamheten i område 13.2 och 13.3 där det kommer att behövas en operatör samt andra anställda som bor på platsen. Möjligen skulle texten kunna förtydliga detta.
- **Kustnära bostäder i Gävleborg** anser att det i LIS-område 13.2 (Eskön) också behövs en komplettering med möjligheter till semesterlägenheter och attraktiva bostäder. Arkitekt Johan Skoog har i sin föredragning på mötet den 31 mars visat att det finns plats även för detta. Ett önskemål är alltså att texten i översiktsplanen avseende område 13.2 kompletteras med inriktningen semesterboende och permanent boende. Detta skulle också väsentligen underlätta finansieringen av projektet.
- **Kustnära bostäder i Gävleborg** vill göra en bro mellan områdena 13.2 och 13.3 för att tillgängliggöra ön Verkviksrevet. I Johan Skoogs vision som förevisades på mötet den 31 mars togs hela ön i anspråk. Ska det vara möjligt att skapa ett tillgängliggörande utan båt så behöver hela ön kunna tas i anspråk och verksamheten gärna ges en mer flexibel formulering.
- **Kustnära bostäder i Gävleborg** påpekar att det i översiktsplanen nämns att LIS-områdena 13.1-2 kan nyttja den avloppsanläggning som redan finns i området. Det är viktigt att nämna att LIS-områdena också kan kopplas upp till den vattenförsörjning som nyligen etablerats i området. Texten i översiktsplanen skulle alltså med fördel kunna kompletteras med detta.
- **Kustnära bostäder i Gävleborg** anser att för att de tre delområdena 13.1-3 ska kunna fungera på ett naturligt sätt i förhållande till varandra och utvecklas på ett så bra sätt som möjligt behöver även detaljplaneområdet som ligger mellan delområdena 13.1 och 13.2 tas med i utvecklingsarbetet.

Privatpersoner

- Flera boende i Hällskärsområdet motsätter sig LIS-område 4.2 i Hällskär enligt samrådsförslagets avgränsning norr och söder om Hällskärsvägen ända ner till stranden. Många (inte bara boende utan även folk från hela Hamrånge/Norrsundet) bedriver sina fritidsaktiviteter nere vid vattnet just här. Kommer parkeringen att vara kvar för bilar med båtvagnar så att man kan parkera medan man är ute på sjön och fiskar? Om det ska byggas, bygg norr om Hällskärsvägen, så att även de som bosätter sig kan ha nytta av den allmänt tillgängliga stranden. Vi som bor här har ju flyttat hit just för närheten till naturen, stranden och sjön, så förstör inte denna vackra plats.
- En fastighetsägare på Eskön anser att de föreslagna LIS-områdena 13.1, 13.2 och 13.3 bör strykas i översiktsplanen. Inget av det som föreslås torde ha någon större förankring hos andra närboende som berörs av förslagen.
- På sid. 24 i översiktsplanens granskningshandling står det att den Fördjupade Översiktsplanen för Eskön gäller. I FÖP Eskön finns inget LIS-område utpekade. Den utpekade platsen för LIS-området på Eskön är tydligt beskrivet i FÖP Eskön som ett värdefullt naturområde värt att bevara. Området ligger i närheten av ett Natura 2000-område, och inom riksintresse för naturvård. Därför ska det utpekade LIS-området på Eskön tas bort från Översiktsplan Gävle kommun. Här ska både strandskyddet och allemansrätten gälla.
- Två boende vid Fäbodsjön motsätter sig LIS 7 (Åsbyvallen vid Fäbodsjön) och kallar förslaget ett stolleprov. Lämpligheten i utpekandet är mycket tveksam. Det kan väl inte vara en tillfällighet att endast privata markägares mark tas i anspråk för LIS 7? Varför finns inte de stora skogsbolagen, som äger övrig mark, med som "drabbade" av stolleprovet? De boende hänvisar till flera av de villkor och kriterier för utpekande av LIS som kommunen ställt upp och försöker sedan visa hur LIS 7 inte uppfyller dessa villkor och kriterier
- I Hamrånge efter väg 583 mellan Katrineholm och Gräsharen (Hamrångefjärden) finns en halvö (Menskär) som omgiven av vatten "sticker ut" i sjön Hamrångefjärden. Denna halvö föreslår jag ska bli möjlig att bebygga för

fritidsändamål/fast boende. Ett framtida VA-nät till Katrineholm skulle då grävas via Menskär och även inkludera Fagervik. Bilavstånd till Gävle är endast ca 20 min, med buss ca 25 min. Gamla E4 stryker i kanten på området och gör det mycket lättillgängligt och till ett alternativ till Norrlandet. Området har dåliga förutsättningar för ett rationellt skogsbruk, har inga begränsande miljövärden, men i stället goda förutsättningar för sjönära bebyggelse.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

- *Länsstyrelsens påstående om att nyttjande av LIS-områden förutsätter att kommunen och länsstyrelsen är överens i översiktsplanen är felaktigt. Detta då flera ändringar gjorts efter inkomna synpunkter under granskningen. Flera frågor måste utredas i en kommande detaljplan.*
- *Vissa detaljer i beskrivningarna av LIS-områden har tagits bort. Exempelvis detaljer om att endast uppföra enstaka övernattningsstugor.*
- *Förtydligande mellan lokal hänsyn och övergripande riktlinjer har gjorts. Övergripande riktlinjer behöver inte reglera sådant som är självklart utifrån lagstiftning.*
- *Mindre justeringar i riktlinjer, förtydligande kring landsbygdsutveckling har gjorts.*
- *Förtydliga att fri passage alltid gäller, men att utformningen av fri passage sker i nästa skede (DP) har gjorts.*
- *Förtydligande har gjorts kring vissa lokala hänsynstaganden, exempelvis speciella fall av fri passage, väganlutning mot bebyggelse, höga naturvärden, obyggbar mark.*
- *Förtydligande har gjorts i karta vad som avser strandskyddat område och vad som är utvecklingsområde utanför strandskydd.*
- *Förtydligande och uppdatering har gjorts i karta med information från ortsfördjupningar och planeringsunderlag.*
- *Redovisning av Länsstyrelsens granskningsyttrande för att öka tydligheten har lagts till.*
- *Förtydligande har gjorts av vad kommunen ser som utveckling av landsbygden och vad som skapar mervärde i kommunen i form av attraktiva bostäder.*

Ändringar i respektive LIS-område

- *Område 3.2 Fårholmen utgår. Länsstyrelsens synpunkter tillgodoses. Motivering: orörd kustremsa, höga rekreativa värden, större delen svår terräng, mast.*
- *Område 3.4 Lindön utgår. Länsstyrelsens synpunkter tillgodoses. Motivering: ligger inom område som utreds för naturreservat.*
- *Område 4.2 Hamrångeffjärden område justeras och delas. Verksamheter närmast vattnet (idag viktig båtplats) och område för bostäder ovan väg med justering efter terräng och våtmark.*
- *Område 5 Skäggaren. Gränsjustering enligt länsstyrelsens synpunkter, justering av gräns mot vattnet efter terräng, utvidgning mot väg i väst.*
- *Område 8 Kågbo utgår. Område omfattas inte längre av utvidgat strandskydd.*
- *Område 9 Ålbo. Gräns skjuts in från strandlinje för att förtydliga att denna ej är byggbar pga jordbruksmark och strandängar samt värdefull natur. Ändring enligt synpunkter från Länsstyrelsen.*
- *Område 11 Hadeholm. Justering av text kring konferensverksamhet, ändring enligt synpunkter från Länsstyrelsen.*
- *Område 13 Eskön. Förtydligande av marinbiologiska värden, fri passage och landsbygdsutveckling.*
- *Område 13.3 Eskön utgår. Länsstyrelsens synpunkter tillgodoses. Enklare friluftsanordningar bör kunna ordnas genom vanlig strandskyddsprövning utan att området pekas ut som LIS-område.*

Ortsfördjupning för Forsbacka

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Sandvikens kommun** lyfter att Gävle kommuns planer om satsningen på nya bostäder i Forsbacka är något som går i enlighet med Sandvikens kommuns planer att växa mot Gävle. En ökad bebyggelse och ett ökat antal människor i området underlättar arbetet med att förbättra och samordna satsningar på teknisk försörjning och kommunikationer över kommungränserna. Likaså växer underlaget för att möjliggöra en utbyggnad av servicen i området. Antalet människor som arbetspendlar mellan kommunerna är redan idag stort varvid ökade förutsättningar för bättre kommunikationer är positivt för hela området.
- **Region Gävleborg** anser att en motorvägshållplats på E16 vid Forsbacka kommer att öka möjligheterna att utnyttja kollektivtrafiken både västerut och österut. Det är dock ytterst viktigt att hållplatsen utformas som en motorvägshållplats med minsta möjliga tidsåtgång för busstrafiken, för att inte i onödan förlänga restiden för de resenärer som passerar Forsbacka.

Privatpersoner

- Båthus vid Laduholmen kan bli kiosk efter reovering.
- Stöd till en cykelreparatör i Forsbacka
- Ser med glädje en satsning på bostäder 200-300 st i Forsbacka.
- Stort behov av hyres/bostadsrätter i centrala delen av Forsbacka som är tillgänglighetsanpassade så man ej behöver bygga om senare.
- Förtäta i centrum för bra service av kommunikationer, handel och samlingslokaler. Hela Forsbacka är sjö- nära så låt tillgängligheten till vattnet centralt vara ett rekreationsområde.
- En motorvägshållplats för bussen skulle hjälpa ett fåtal. Alltför långt avstånd till centrum vilket skulle göra att ungdomar, pensionärer eller de som önskar nyttja kultur/idrott och restauranger i stan ej blir hjälpta. Låt buss 41 gå genom Forsbacka på lågprioriterade tider med ett fåtal stopp. Detta helt utan kostnad.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Tillgängligheten till Storsjön och Gavleån är en viktig kvalitet i Forsbacka. Rekreationsstråket genom Bruksparken föreslås därför förlängas längs Gavleåns södra sida upp till LIS-områden 6.4 och 6.5.

Ortsfördjupning Hamrångebygden, Bergby och Norrsundet

Privatpersoner

- Ett folkets hus behövs i Bergby om det ska va serviceort. Det finns också lokaler som behöver rustas upp.
- Skolan i Bergby behöver rustas upp och behöver ny samlingslokal.
- Bergby behöver en idrottshall.
- Tidigare arbetande på bruket i Norrsundet, det ända som kan få byn att växa är att locka fler industrier och mer arbetstillfällen.
- I Hamrånge efter väg 583 mellan Katrineholm och Gräsharen (Hamrångefjärden) finns en halvö (Menskär) som omgiven av vatten "sticker ut" i sjön Hamrångefjärden. Denna halvö föreslår jag skall bli möjlig att bebyggas för fritidsändamål/ fast boende.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Ortsfördjupningen för Hamrångebygden har reviderats för att överensstämja med de justeringar som föreslås för LIS-områden. Område H.V.1, LIS 4.3 Hällskär föreslås delas i två områden. Södra området närmast Hamrångefjärden ändras till verksamheter inom besöksnäring, friluft och turism. Område NB1, LIS 3.2 Norra Fårholmen föreslås utgå. Text kompletteras till område NV4, LIS 3.2 Norrsundets havsbad.

I kapitlet lyfts tydligare fram Norrsundet som ett av kommunens utpekade besöksmål längs kusten där satsningar behöver ske och samordnas för att öka attraktiviteten och tillgängliggöra kust och hav. Detta har i granskningsversionen funnits med under kap. Kust och hav.

Ortsfördjupning Hedesunda

Privatpersoner

- Inga fler industrier i centrala Hedesunda, utan lägg dom vid befintliga industriområdet vid Bojeppe.
- När tänker ni bygga lägenheter i Hedesunda? Det finns ju ingen möjlighet att bo kvar här för ungdomen? Vi skulle även behöva ett Industrihotell, och ett badhus.
- Hockeyhall, samt cykelväg till ön och på ön är önskvärd

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Ortsfördjupningen för Hedesunda har reviderats för att överensstämja med de justeringar som föreslås för LIS-områden. Område LIS 8 Kågbo föreslås utgå pga av att området inte längre ligger inom utvidgat strandskyddsområden om 300 m, vilket innebär att området inte längre ligger inom strandskyddsområde. LIS krävs ej.

Miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning

Statliga och regionala myndigheter och grannkommuner

- **Länsstyrelsen** anser att tabellen på sidan 62 ger en alltför förenklad bild av påverkan, förslaget är att utveckla tabellen. De föreslår att ersätta "havsvattenförekomst" med "kustvattenförekomst" i texten.
- **Länsstyrelsen** anser åtgärder/förslag till fortsatt arbete som rekommenderas utöver ÖP redovisas under separat rubrik och ingår inte i konsekvensbedömningen. De ytterligare åtgärder som föreslås är bra, men det är oklart hur dessa avses att implementeras i det fortsatta arbetet. Detta bör framgå i MKB samt i genomförandeplanen.
- **Länsstyrelsen** anser att i den samlade bedömningen i konsekvensbedömningen i huvudrapporten samt i MKB framgår att förslaget riksintresse för dricksvattenförsörjning för GävleValboåsen kan komma att beröras och bör tas i beaktande. Detta måste justeras till att riksintresseanspråket är beslutat och att det därför tas i beaktande.
- **Länsstyrelsen** framför att på s. 45 i MKB står att vattentäkter ska skyddas genom att upprätta vattenskyddsområden samt att råvattenförekomster ska skyddas genom planläggning. Här bör även lyftas att påverkan på grundvattenbildning för GävleValboåsen ska skyddas.

Gävle kommunkoncern

- **Gästrike Vatten AB** anser att korrigeringar behöver göras i MKBn samt att det finns motsatsförhållanden som behöver redas ut och tydliggöras. GVAB anser också att vissa bedömningar om hur konsekvenserna för dricksvattenförsörjningen är viktade är bristfälliga. Det vore även önskvärt att MKBn även omfattar beskrivning av klimatkonsekvenser från skyfall, underlag finns bland annat i SMHls rapport över regionala klimatprognoser, samt i LST rapport 2016:11 "Lokala avrinningsförhållanden i orter i Gävleborg".

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Miljökonsekvensbeskrivningen har delvis justerats enligt synpunkter från Länsstyrelsen och Gästrike Vatten AB.

Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna

Politiska partier

- **Kristdemokraterna** anser att kulturhistorisk bebyggelse samt karaktärsområden som är utpekade i kulturmiljöprogrammet ska så långt som möjligt skyddas och värnas.

Intresseorganisationer, föreningar och företag

- **LRF kommungrupp** anser att framtagande av detaljplaner i byarna kan motverka jordbruksdriften.

Gävle kommuns kommentarer med förslag till förändringar

Det övergripande värdet i byarna är ett fortsatt jordbruk. Det är viktigt för kulturmiljövärdet att odlingsmark brukas. Kulturmiljöprogrammet anger den planeringsform, detaljplan, som behövs för att skydda värden i bebyggelsen, byggnader. Det är inte aktuellt att planlägga odlingsmark.

Med anledning av förändringar i Plan- och bygglagen samt Plan- och byggförordningen som träder i kraft 2017-07-01 behöver stycket Särskilt värdefulla byggnader, miljöer samt kulturvärden skrivas om. Bygglovsplikten för ett flertal åtgärder kommer att förändras, tas bort, dock ej för områden och byggnader som omfattas av Plan- och bygglagen 8:13. Reglerna blir på så sätt lika för vad som gäller när Attefall är tillämpligt. Även Boverkets ställningstagande behöver redovisas, d.v.s. att byggnader som är uppförda fram till och med 1920-talet i huvudsak omfattas av 8:13 pga. deras sällsynthet. Dock kan även yngre omfattas om de värderas så.

Redaktionella ändringar har skett i text och kartor.